

Grupa Kapitałowa RAFAKO

GRUPA PBG

**ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE**

**za okres 6 miesięcy zakończony
30 czerwca 2018 roku**

6 września 2018 roku

Spis treści

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	1
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	2
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	3
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	4
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	5
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.....	6
DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	7
1. Informacje ogólne	7
2. Podstawa sporządzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	7
3. Istotne zasady (polityka) rachunkowości	9
3.1. Korekta zasad rachunkowości dotyczących sposobu rozpoznawania rezerw z tytułu napraw gwarancyjnych	9
3.2. MSSF 15	9
3.3. MSSF 9	11
3.4. Wdrożenie MSSF 16	12
3.5. Wpływ zmian na dane finansowe w pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy.....	13
3.6. Korekta prezentacji przychodów i kosztów z tytułu odpisów aktualizujących wartość należności handlowych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.....	15
4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach.....	16
4.1. Profesjonalny osąd.....	16
4.2. Niepewność szacunków	16
5. Zmiana szacunków	19
6. Segmenty operacyjne	19
7. Zakres skonsolidowanego sprawozdania finansowego	25
8. Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej.....	26
9. Sezonowość lub cykliczność działalności Grupy.....	26
10. Informacje dotyczące umów	26
11. Rodzaj i kwoty pozycji w znaczący sposób wpływających na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy oraz przepływy środków pieniężnych	29
11.1. Przychody ze sprzedaży, koszty sprzedaży, przychody i koszty operacyjne oraz finansowe	29
11.2. Podatek dochodowy	30
11.3. Istotne pozycje wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	32
11.4. Rzeczowe aktywa trwałe	33
11.5. Nabycie i sprzedaż składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	34
11.6. Wartość firmy	34
11.7. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności - długoterminowe	34
11.8. Akcje/udziały w pozostałych jednostkach.....	34
11.9. Aktywa finansowe długoterminowe	35
11.9.1. Obligacje	35
11.10. Zapasy	36
11.11. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności – krótkoterminowe	36
11.12. Inne aktywa finansowe krótkoterminowe	38
11.13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	39
11.14. Odpisy aktualizujące wartość skonsolidowanych aktywów	40
11.15. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy	41
11.15.1. Zabezpieczenia ustanowione na środkach trwałych	41
11.15.2. Zabezpieczenia ustanowione na wartościach niematerialnych	41
11.15.3. Zabezpieczenia ustanowione na akcjach/udziałach.....	41
11.15.4. Zabezpieczenia ustanowione na zapasach.....	42
11.15.5. Zabezpieczenia ustanowione na należnościach handlowych.....	42
11.16. Kapitał podstawowy.....	42
11.17. Wartość nominalna akcji.....	42
11.18. Prawa akcjonariuszy.....	42
11.19. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	42
11.20. Wypłacone dywidendy.....	42
11.21. Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję	43
11.22. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania - długoterminowe	43
11.23. Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych - długoterminowe.....	44
11.24. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia	44
11.25. Pozostałe rezerwy długoterminowe	44
11.26. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania – krótkoterminowe	45

11.27. Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych – krótkoterminowe	45
11.28. Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	45
12. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	45
13. Instrumenty pochodne	46
14. Instrumenty finansowe	46
15. Kredyty i pożyczki	47
16. Zarządzanie kapitałem	48
17. Rezerwy na koszty	48
17.1. Rezerwa na koszty kar z tytułu nieterminowej realizacji lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych umów	48
17.2. Zmiana stanu rezerw, zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych wykazanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej	49
18. Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	50
19. Wypłacone lub zadeklarowane dywidendy	50
20. Zobowiązania inwestycyjne	50
21. Zmiany pozycji pozabilansowych, informacje o udzieleniu przez Grupę poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji	50
22. Sprawy sporne, postępowania sądowe	51
23. Informacje o Zarządzie i Radzie Nadzorczej jednostki dominującej	52
24. Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej	52
25. Transakcje z podmiotami powiązаныmi	53
26. Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz	54
28. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A., jednostki dominującej na dzień przekazania niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	55
29. Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji RAFAKO S.A. lub uprawnień do nich (opcji) przez osoby zarządzające i nadzorujące jednostek należących do Grupy Kapitałowej objętych konsolidacją, zgodnie z posiadanymi przez RAFAKO S.A. informacjami, w okresie od przekazania poprzedniego sprawozdania finansowego	55
30. Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej oraz spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej	56
31. Portfel zamówień	57
32. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego	57

Załącznik:

1. Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe RAFAKO S.A. za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku

	Nota	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 (przekształcone)	Okres 3 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018	Okres 3 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 (przekształcone)
Działalność kontynuowana					
Przychody ze sprzedaży	11.1	624 131	871 869	326 201	432 166
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		623 348	869 814	326 010	430 754
Przychody ze sprzedaży materiałów		783	2 055	191	1 412
<hr/>					
Koszty sprzedanych produktów i usług	11.1	(560 967)	(791 785)	(303 219)	(401 703)
Koszty sprzedanych materiałów		(755)	(576)	(92)	87
<hr/>					
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		62 409	79 508	22 890	30 550
<hr/>					
Pozostałe przychody operacyjne	11.1	8 145	1 585	6 676	651
Koszty sprzedaży	11.1	(12 851)	(16 742)	(5 901)	(8 911)
Koszty ogólnego zarządu		(26 557)	(29 854)	(12 987)	(14 962)
Pozostałe koszty operacyjne	11.1	(5 529)	(6 240)	(2 246)	(4 763)
<hr/>					
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej		25 617	28 257	8 432	2 565
<hr/>					
Przychody finansowe	11.1	5 625	1 163	4 527	545
Koszty finansowe	11.1	(2 514)	(8 293)	(978)	(2 881)
<hr/>					
Zysk /(strata) brutto		28 728	21 127	11 981	229
<hr/>					
Podatek dochodowy	11.2	(14 243)	(12 667)	(5 735)	(2 419)
<hr/>					
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		14 485	8 460	6 246	(2 190)

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku

Nota	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 (przekształcone)	Okres 3 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018	Okres 3 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 (przekształcone)
Inne całkowite dochody za okres	(496)	(115)	(252)	(46)
<i>Pozycje podlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych</i>				
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	(125)	(189)	(63)	5
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej przypadające na udziały niekontrolujące	13	(8)	13	11
Inne całkowite dochody netto podlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych	(112)	(197)	(50)	16
<i>Pozycje niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych</i>				
Inne całkowite dochody wynikające z zysków/(strat) aktuarialnych	(474)	100	(249)	(77)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	90	(18)	47	15
Inne całkowite dochody netto niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych	(384)	82	(202)	(62)
Całkowity dochód za okres	13 989	8 345	5 994	(2 236)
Wynik netto przypadający:	14 485	8 460	6 246	(2 190)
Akcjonariuszom jednostki dominującej	14 643	8 355	6 197	(2 339)
Akcjonariuszom niekontrolującym	(158)	105	49	149
Całkowity dochód przypadający:	13 989	8 345	5 994	(2 236)
Dochody całkowite akcjonariuszy jednostki dominującej	14 134	8 248	5 932	(2 396)
Dochody całkowite udziałów niekontrolujących	(145)	97	62	160
Średnia ważona liczba akcji	127 431 998	84 931 998	127 431 998	84 931 998
Podstawowy/rozwodniony zysk/(strata) na jedną akcję w złotych	11.21 0,11	0,10	0,05	(0,03)

Racibórz, dnia 6 września 2018 roku

Agnieszka Wasilewska-Semal	Jarosław Dusiło	Edward Kasprzak	Karol Sawicki	Tomasz Tomczak	Jolanta Markowicz
Prezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Główny Księgowy

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 30 czerwca 2018 roku

	Nota	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)	30 czerwca 2017 (przekształcone)
AKTYWA				
Aktywa trwałe (długoterminowe)				
Rzeczowe aktywa trwałe	11.4	166 892	170 934	175 834
Wartość firmy		9 166	9 166	9 166
Wartości niematerialne		8 429	8 905	9 234
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności długoterminowe	11.7	42 536	39 385	45 196
Akcje i udziały	11.8	1 395	242	281
Aktywa finansowe długoterminowe	11.9	16 772	17 700	25 269
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	11.2	32 434	42 542	49 286
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe		2 621	1 689	–
		<u>280 245</u>	<u>290 563</u>	<u>314 266</u>
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)				
Zapasy	11.10	29 354	28 823	14 191
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe	11.11	346 330	485 916	335 692
Należności z tytułu wyceny umów o usługę	10	432 779	259 119	125 603
Należności z tytułu podatku dochodowego		185	104	5 110
Instrumenty pochodne		–	479	–
Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe	11.12	8 054	4 747	6 470
Udzielone pożyczki krótkoterminowe		11 604	10 010	19
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	11.13	106 548	180 291	203 851
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe		22 217	21 076	21 389
		<u>957 071</u>	<u>990 565</u>	<u>712 325</u>
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży		115	125	57
SUMA AKTYWÓW		<u>1 237 431</u>	<u>1 281 253</u>	<u>1 026 648</u>

Racibórz, dnia 6 września 2018 roku

Agnieszka Wasilewska-Semail	Jarosław Dusiło	Edward Kasprzak	Karol Sawicki	Tomasz Tomczak	Jolanta Markowicz
Prezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Główny Księgowy

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 30 czerwca 2018 roku

	Nota	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)	30 czerwca 2017 (przekształcone)
PASYWA				
Kapitał własny				
Kapitał podstawowy	11.16	254 864	254 864	169 864
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	11.19	165 119	173 708	95 340
Kapitał zapasowy		191 580	182 242	182 242
Różnice kursowe z przeliczenia oddziału zagranicznego		(560)	(433)	(286)
Zyski zatrzymane/Niepokryte straty, w tym:		(38 538)	(52 050)	(15 960)
zyski/(straty) z lat ubiegłych		(53 181)	(54 270)	(24 315)
zysk/(strata) netto bieżącego okresu		14 643	2 220	8 355
		<u>572 465</u>	<u>558 331</u>	<u>431 200</u>
Kapitał udziałowców niekontrolujących		<u>8 483</u>	<u>8 628</u>	<u>9 583</u>
		<u>580 948</u>	<u>566 959</u>	<u>440 783</u>
Zobowiązania długoterminowe				
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		2 301	2 106	2 793
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	11.23,			
	11.24	20 831	21 184	23 736
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania długoterminowe	11.22	25 074	38 779	41 955
Pozostałe rezerwy długoterminowe	11.25	33 415	29 497	6 022
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe		217	65	773
		<u>81 838</u>	<u>91 631</u>	<u>75 279</u>
Zobowiązania krótkoterminowe				
Bieżąca część oprocentowanych kredytów bankowych i pożyczek	15	115 252	98 728	49 122
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego		2 513	2 445	2 380
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	11.26	387 311	415 013	306 400
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		2 196	2 280	-
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	11.27,			
	11.24	33 441	34 666	36 664
Zobowiązania z tytułu wyceny umów o usługę	10	197	17 828	60 671
Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	11.28	14 774	35 795	41 810
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe		18 346	15 628	12 979
Dotacje		615	280	560
		<u>574 645</u>	<u>622 663</u>	<u>510 586</u>
Zobowiązania razem		<u>656 483</u>	<u>714 294</u>	<u>585 865</u>
SUMA PASYWÓW		<u>1 237 431</u>	<u>1 281 253</u>	<u>1 026 648</u>

Racibórz, dnia 6 września 2018 roku

Agnieszka Wasilewska-Semal	Jarosław Dusiło	Edward Kasprzak	Karol Sawicki	Tomasz Tomczak	Jolanta Markowicz
-------------------------------	-----------------	-----------------	---------------	----------------	-------------------

Prezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Wiceprezes Zarządu	Główny Księgowy
----------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	-----------------

Dodatkowe noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku

Nota	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 (przekształcone)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk/(strata) brutto	28 728	21 127
Korekty o pozycje:	(112 564)	173 587
Amortyzacja	7 228	7 035
(Zyski)/straty z tytułu różnic kursowych	25	–
Odsetki i dywidendy, netto	1 667	1 949
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej	(2 633)	(571)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań/aktywów z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	479	–
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu należności	11.3 136 435	383 736
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu zapasów	(531)	(208)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań i rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych z wyjątkiem kredytów i pożyczek	11.3 (42 985)	(280 201)
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych	11.3 (16 458)	(9 931)
Zmiana stanu rozliczeń z tytułu umów o usługę budowlaną	11.3 (191 291)	76 874
Podatek dochodowy (zapłacony)/otrzymany	(4 438)	(4 960)
Pozostałe	(62)	(136)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(83 836)	194 714
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	782	1 331
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(1 105)	(2 585)
Sprzedaż aktywów finansowych	–	3 685
Nabycie aktywów finansowych	(1 209)	(500)
Otrzymane spłaty pożyczek udzielonych	10 000	–
Udzielenie pożyczek	(11 500)	–
Odsetki od udzielonych pożyczek	137	–
Dywidendy i odsetki otrzymane	8	18
Pozostałe	(1)	–
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(2 888)	1 949
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(2 012)	(1 369)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	17 636	–
Spłata pożyczek/kredytów	(550)	(98 282)
Spłata odsetek od kredytów	(26)	–
Odsetki zapłacone	(1 187)	(1 532)
Prowizje bankowe	(1 048)	(51)
Pozostałe	338	1 049
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	13 151	(100 185)
Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(73 573)	96 478
Różnice kursowe netto	(170)	(151)
Środki pieniężne na początek okresu	180 291	107 524
Środki pieniężne na koniec okresu	106 548	203 851

Racibórz, dnia 6 września 2018 roku

Agnieszka Jarosław Dusiło Edward Kasprzak Karol Sawicki Tomasz Tomczak Jolanta Markowicz
 Wasilewska-Semail

Prezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Główny Księgowy

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku

	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki z zagranicznej	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
Na 1 stycznia 2018 roku	254 864	173 708	182 242	(433)	(8 756)	601 625	8 628	610 253
Korekta bilansu otwarcia	-	-	-	-	(43 294)	(43 294)	-	(43 294)
Na 1 stycznia 2018 roku (przekształcone)	254 864	173 708	182 242	(433)	(52 050)	558 331	8 628	566 959
Zysk/(strata) z działalności kontynuowanej	-	-	-	-	14 643	14 643	(158)	14 485
Inne całkowite dochody	-	-	-	(127)	(382)	(509)	13	(496)
Podział zysku z lat ubiegłych	-	(8 589)	9 338	-	(749)	-	-	-
Na 30 czerwca 2018 roku	254 864	165 119	191 580	(560)	(38 538)	572 465	8 483	580 948
Na 1 stycznia 2017 roku	169 864	95 340	175 365	(97)	(5 617)	434 855	8 996	443 851
Korekta bilansu otwarcia	-	-	-	-	(11 903)	(11 903)	-	(11 903)
Na 1 stycznia 2017 roku (przekształcone)	169 864	95 340	175 365	(97)	(17 520)	422 952	8 996	431 948
Zysk/(strata) z działalności kontynuowanej	-	-	-	-	8 355	8 355	105	8 460
Inne całkowite dochody	-	-	-	(189)	82	(107)	(8)	(115)
Podział zysku z lat ubiegłych	-	-	6 877	-	(6 877)	-	-	-
Zmiana struktury Grupy Kapitałowej	-	-	-	-	-	-	490	490
Na 30 czerwca 2017 roku (przekształcone)	169 864	95 340	182 242	(286)	(15 960)	431 200	9 583	440 783

Racibórz, dnia 6 września 2018 roku

Agnieszka
Wasilewska-Semail

Jarosław Dusiło

Edward Kasprzak

Karol Sawicki

Tomasz Tomczak

Jolanta Markowicz

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Główny Księgowy

DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa RAFAKO („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”) składa się z RAFAKO S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”) i jej spółek zależnych przedstawionych w nocie 7.

RAFAKO S.A. jest spółką akcyjną z siedzibą w Raciborzu, ul. Łąkowa 33, której akcje znajdują się w publicznym obrocie. Spółka została utworzona aktem notarialnym dnia 12 stycznia 1993 roku. W dniu 24 sierpnia 2001 roku została wpisana do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 34143 prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 270217865.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2018 roku oraz zawiera skonsolidowane dane porównawcze za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku. Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów obejmuje dane za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2018 roku oraz dane porównawcze za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2017 roku nie były przedmiotem przeglądu lub badania przez biegłego rewidenta.

Głównym przedmiotem działalności Grupy jest:

- Produkcja wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą,
- Obróbka metali i nakładanie powłok na metale,
- Produkcja przemysłowych urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych,
- Naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych,
- Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia,
- Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego,
- Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu,
- Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne,
- Pozostałe badania i analizy techniczne.

Jednostka dominująca posiada Oddział w Turcji sporządzający samodzielne sprawozdanie finansowe, zgodne z prawem tureckim. Walutą funkcjonalną Oddziału jest EUR.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 6 września 2018 roku.

Śródroczny skonsolidowany wynik finansowy może nie odzwierciedlać w pełni możliwego do zrealizowania wyniku finansowego za rok obrotowy.

2. Podstawa sporządzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za okres 6 miesięcy zakończony 30 marca 2018 roku zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości nr 34 „Śródroczna Sprawozdawczość Finansowa” zatwierdzonym przez UE („MSR 34”).

Śródroczne skonsolidowane skrócone sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku zatwierdzonym do publikacji w dniu 5 kwietnia 2018 roku.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej RAFAKO zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, zmodyfikowaną dla instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych polskich („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

Grupa zastosowała MSSF według stanu obowiązującego dla sprawozdań finansowych za rok rozpoczynający się 1 stycznia 2018 roku.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej przez spółki Grupy w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym.

Najistotniejszym czynnikiem mającym wpływ na kontynuację działalności Grupy Kapitałowej RAFAKO S.A. jest sytuacja finansowa jednostki dominującej. Kluczową kwestią z perspektywy możliwości kontynuowania działalności Grupy jest zapewnienie odpowiedniego portfela zamówień (w tym przede wszystkim zapewnienie wystarczających źródeł ich finansowania) oraz utrzymanie płynności finansowej. Najistotniejszym czynnikiem mającym wpływ na kontynuację działalności Grupy jest tym samym sytuacja finansowa jednostki dominującej.

Analizując sytuację finansową Grupy należy zwrócić uwagę na następujące elementy: w okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2018 roku jednostka dominująca rozpoznała 314 milionów złotych przychodów ze sprzedaży oraz 1,6 miliona złotych zysku netto, ponadto na dzień 30 czerwca 2018 roku RAFAKO S.A. prezentuje 189 milionów złotych aktywów obrotowych netto, w tym 69 milionów złotych środków pieniężnych. Wyższy poziom przychodów w okresie 6 miesięcy 2018 roku w porównaniu do 6 miesięcy roku 2017 jest głównie następstwem wzrostu zaangażowania z tytułu realizacji istotnych kontraktów zdobytych w drugiej połowie 2016 roku (na budowę bloku kogeneracyjnego opalanego biopaliwem oraz na dostawę i montaż instalacji katalitycznego odazotowania spalin wraz z modernizacją elektrofiltrów).

W 2018 roku, zgodnie z kierunkami wyznaczonymi w nowej strategii rozwoju, jednostka dominująca w efekcie działań zmierzających do pozyskania nowych rynków, zanotowała następujące zdarzenia:

- w dniu 21 lutego jednostka dominująca doprowadziła do zawarcia umowy kredytu pomiędzy Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK) a PT. PLN (PERSERO), która to umowa została objęta ochroną ubezpieczeniową przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. (KUKE), (BGK i KUKE S.A. wchodzi w skład Grupy Polskiego Funduszu Rozwoju), co stanowiło spełnienie jednego z dwóch warunków zawieszających umowy zawartej z PT. PLN (PERSERO), której przedmiotem jest budowa dwóch bloków parowych w Indonezji
- w dniu 29 marca 2018 roku jednostka dominująca podpisała umowę na zaprojektowanie, dostawę i montaż zbiornika LNG w Finlandii. Wartość umowy wynosi 13,4 miliona euro,
- w dniu 27 kwietnia 2018 roku jednostka dominująca powzięła informację, iż oferta Spółki została wybrana jako najkorzystniejsza w postępowaniu przetargowym w przedmiocie „Wykonanie robót budowlanych dla zadania inwestycyjnego pn. Budowa gazociągu DN 700 Szczecin- Gdańsk, odcinek Goleniów- Płoty”. Wartość oferty jednostki dominującej to łącznie blisko 124,9 miliona złotych.

Ponadto, w dniu 27 kwietnia 2018 roku jednostka dominująca zawarła z HSBC Bank Polska S.A. umowę o linię na gwarancje bankowe, w ramach której RAFAKO S.A. może występować o wystawienie gwarancji przeznaczonych na finansowanie kontraktów realizowanych przez jednostkę dominującą do wysokości limitu w kwocie 20,5 miliona euro.

Działania te zostały zrealizowane zgodnie z założeniami Zarządu i pozytywnie wpływają na sytuację płynnościową RAFAKO S.A.

Istotnym elementem analizy jest przygotowana przez Zarząd jednostki dominującej prognoza rachunku wyników i przepływów pieniężnych na kolejne 12 miesięcy po dniu 30 czerwca 2018 roku (oraz na kolejne okresy). Spośród założeń prognozy kluczowe odnoszą się do:

- wzrostu przychodów - założenie to oparte jest na posiadanym portfelu zamówień (który w znaczący sposób wypełnia założenia poziomu przychodów) oraz zdobyciu istotnego poziomu nowych kontraktów. Zarząd RAFAKO S.A. prowadzi działania zmierzające do osiągnięcia w 2018 roku dodatkowej rentowności oraz dalszej poprawy sytuacji płynnościowej jednostki dominującej. Plany oparte są na przewidywanej realizacji podpisanych kontraktów, które zabezpieczają znaczącą część prognozowanej sprzedaży oraz na zamówieniach, jakie RAFAKO S.A. musi pozyskać w ciągu kolejnych 12 miesięcy, aby zrealizować w pełni budżet przychodowy;
- terminowej realizacji kontraktów, które jednostka dominująca posiada w swoim portfelu, w szczególności terminowej realizacji przepływów finansowych związanych z realizacją tych kontraktów;
- realizacji kontraktów, które jednostka dominująca posiada w swoim portfelu na poziomie zakładanej obecnie marży, w szczególności brak pogłębiania się strat już rozpoznanych na niektórych kontraktach;
- kontynuacji działań zmierzających do utrzymania oraz zwiększenia portfela zamówień;
- zakładanego elastycznego poziomu nakładów inwestycyjnych, który jest możliwy do ograniczenia w istotnym zakresie;

- braku istotnych ograniczeń ze strony instytucji finansowych w dostępie RAFAKO S.A. do niezbędnych gwarancji finansowych wymaganych w procesie zdobywania zamówień i ich realizacji, oraz przedłużenia finansowania działalności Spółki w formie kredytu bankowego po dniu 30 czerwca 2018 roku.

W związku z zanotowaniem wzrostu sprzedaży w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, dodatnim wynikiem finansowym za pierwsze półrocze 2018 roku, mając na uwadze strukturę aktywów obrotowych netto jednostki dominującej, posiadany stan środków pieniężnych, jak również stan portfela zamówień, a także przygotowany na kolejne 12 miesięcy prognozowany rachunek przepływów pieniężnych, Zarząd nie stwierdza na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego istotnych zagrożeń w zakresie możliwości kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości. W związku z powyższym niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej RAFAKO zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości.

3. Istotne zasady (polityka) rachunkowości

Grupa w roku 2018 dokonała zmiany stosowanych zasad rachunkowości oraz korekt prezentacyjnych, w związku z czym dokonała przekształcenia danych porównawczych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku, za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku oraz na dzień 1 stycznia 2017 roku z uwzględnieniem aktualnych zasad (polityki) rachunkowości opisanych poniżej.

3.1. Korekta zasad rachunkowości dotyczących sposobu rozpoznawania rezerw z tytułu napraw gwarancyjnych

Spółki Grupy tworzyły rezerwy na naprawy gwarancyjne w następstwie oszacowania spodziewanych i możliwych do oszacowania kosztów nadzoru, napraw, prac i robót gwarancyjnych związanych z zobowiązaniami kontraktowymi Grupy, wynikającymi z zakończenia realizacji umowy o usługę budowlaną. W trakcie prac nad wdrożeniem MSSF 15, Grupa dokonała rewizji swojego stanowiska i uznała, że zmiana stosowanej metody rozpoznawania rezerw w miarę postępu poziomu zaawansowania umowy, a nie po jego zakończeniu, w wyższym stopniu odzwierciedli rzeczywisty wynik kontraktu i poziom kapitałów Grupy.

3.2. MSSF 15

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 15 Przychody z umów z klientami („MSSF 15”), który został wydany w maju 2014 roku, a następnie zmieniony w kwietniu 2016 roku ustanawia tzw. Model Pięciu Kroków rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmuje się w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Grupa zastosowała MSSF 15 od dnia wejścia w życie standardu, z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej, tj. z łącznym efektem pierwszego zastosowania standardu ujętym w dniu pierwszego zastosowania, tj. na dzień 1 stycznia 2018 roku.

Spółki Grupy prowadzą działalność w obszarze generalnego wykonawstwa kompletnych obiektów realizowanych „pod klucz”, a także podwykonawstwa w zakresie bloków energetycznych, kotłów, instalacji ochrony powietrza, a także zespołów, części maszyn i urządzeń energetycznych i konstrukcji.

---

a) Sprzedaż towarów

Przedmiotem umów z klientami jest projektowanie, produkcja, dostawa, budowa, montaż, rozruch i serwis urządzeń i obiektów energetycznych. Jeżeli umowa zawiera tylko jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia – sprzedaż towaru, Grupa ocenia, że wpływ przyjęcia MSSF 15 na ujmowanie przychodów oraz wyniki finansowe Grupy z tytułu takich umów nie będzie istotny. Przychód będzie rozpoznawany w określonym momencie, tj. gdy klient uzyska kontrolę nad towarem.

W ramach oceny wpływu wprowadzenia MSSF 15, Grupa rozważyła m.in. następujące aspekty:

i. Wynagrodzenie zmienne

Niektóre umowy z klientami zawierają kwoty zmienne wynagrodzenia w związku z indeksacją cen o wskaźnik inflacji, powykonawczym rozliczeniem ceny w zależności od ostatecznego ciężaru wykonywanych elementów lub nakładaniem kar.

Zgodnie z MSSF 15, jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, jednostka oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

- **Prawo do zwrotu**

Grupa realizuje kontrakty polegające głównie na dostawie wyrobów montowanych na budowie u kontrahenta lub budowie całych składników aktywów kontrahenta, w związku z czym nie rozpoznaje prawa do zwrotu.

- **Indeksacja cen**

Grupa realizuje umowy zawierające klauzule indeksacji ceny o wskaźnik inflacji.

- **Rozliczenie powykonawcze uzależnione od ciężaru dostaw**

Grupa realizuje kontrakty, w których finalna wartość wynagrodzenia zależna jest od ciężaru dostarczanych elementów. Rozliczenie wynagrodzenia zazwyczaj ma miejsce po zakończeniu dostaw.

- **Kary umowne**

Kary umowne naliczone Grupie przez klientów ujmowane są jako pomniejszenie przychodów ze sprzedaży. Grupa nie zidentyfikowała strat na kontraktach skutkujących koniecznością utworzenia dodatkowych rezerw.

ii. Gwarancje

Grupa udziela gwarancji na sprzedawane towary. Zazwyczaj gwarancje stanowią zapewnienie klienta, że dany produkt jest zgodny z ustaloną przez strony specyfikacją i nie stanowią dodatkowej usługi. W konsekwencji, większość istniejących gwarancji będzie dalej ujmowana zgodnie z MSR 37 *Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe*. Grupa nie zidentyfikowała w realizowanych umowach z klientami niestandardowych gwarancji rozszerzonych, w związku z czym nie rozpoznaje takich gwarancji jako oddzielnej usługi – ujmowanej jako zobowiązanie do wykonania świadczenia, do której przypisuje się część ceny transakcyjnej.

b) Sprzedaż pakietu dóbr i usług lub pakietu kilku usług, świadczonych w różnym okresie

Grupa realizuje kontrakty, na które składają się pakiety kilku dóbr lub usług świadczonych w różnym okresie, polegające na dostarczaniu kilku podobnych instalacji, z których klient uzyskuje ekonomiczne korzyści w różnych okresach.

Zgodnie z MSSF 15, cenę transakcyjną przypisuje się do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia na podstawie proporcjonalnej indywidualnej ceny sprzedaży. W wyniku przyjęcia MSSF 15 przypisanie ceny transakcyjnej do dóbr i usług w ramach pakietu, a w konsekwencji ujęcie przychodu, uległo zmianie. Grupa uważa, że klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące ze świadczonej usługi, w miarę wykonywania przez jednostkę tej usługi. W konsekwencji Grupa przenosi kontrolę i tym samym spełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia w miarę upływu czasu. A zatem zgodnie z MSSF 15, Grupa kontynuuje ujmowanie przychodów ze sprzedaży usług w miarę upływu czasu.

Grupa rozpoznaje przychody zgodnie z metodą stopnia zaawansowania, w korespondencji z pozycją „Aktywa z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną i związane z wyceną kontraktów rozliczenia międzyokresowe”. Zgodnie z MSSF 15, jeśli jednostka spełnia zobowiązanie, dokonując przekazania dóbr lub usług klientowi, zanim klient zapłaci wynagrodzenie lub przed terminem jego wymagalności, jednostka przedstawia umowę jako składnik aktywów z tytułu umowy, z wyłączeniem wszelkich kwot przedstawianych jako należności.

c) Zaliczki otrzymane od klientów

Grupa prezentuje zaliczki otrzymane od klientów w pozycji „Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania”. Zgodnie z MSSF 15, Grupa ocenia czy umowa zawiera istotny element finansowania. Grupa nie koryguje przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeśli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok. Dla krótkoterminowych zaliczek Grupa nie wydziela istotnego elementu finansowania.

d) Inne korekty

Poza korektami opisanymi powyżej, zmianie ulegną inne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej, w tym aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

W wyniku zastosowania MSSF 15 na dzień 31 grudnia 2017 roku, zyski zatrzymane Grupy na dzień 31 grudnia 2017 roku zmniejszyły się o 3,8 miliona złotych.

3.3. MSSF 9

Grupa zastosowała MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, tj. od dnia 1 stycznia 2018 roku bez przekształcania danych porównawczych.

Grupa nie zanotowała istotnego wpływu wprowadzenia MSSF 9 na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitał własny, z wyjątkiem skutków zastosowania MSSF 9 w zakresie utraty wartości. Grupa dokonała dodatkowych odpisów z tytułu utraty wartości, z negatywnym wpływem na kapitał własny. Ponadto, w wyniku zastosowania MSSF 9, zmieniła się klasyfikacja niektórych instrumentów finansowych.

a) Klasyfikacja i wycena

Grupa nie zanotowała istotnego wpływu na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitały własne, w związku z zastosowaniem MSSF 9 w obszarze klasyfikacji i wyceny. Wszystkie aktywa finansowe wyceniane dotychczas w wartości godziwej, nadal są wyceniane w wartości godziwej.

Grupa skorzystała z możliwości wyboru i w przypadku akcji/ udziałów w spółkach nienotowanych, ujmuje ich zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w związku z czym zastosowanie MSSF 9 nie miało istotnego wpływu na wyniki finansowe Grupy.

Posiadane przez Grupę dłużne papiery wartościowe (obligacje korporacyjne) są wyceniane w zamortyzowanym koszcie przez wynik finansowy, ponieważ celem biznesowym Grupy jest otrzymywanie przepływów pieniężnych w postaci spłaty kapitału.

Należności handlowe są utrzymywane dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, a Grupa nie sprzedaje należności handlowych w ramach faktoringu – są nadal wyceniane w zamortyzowanym koszcie przez wynik finansowy. Grupa korzysta z praktycznego zwolnienia i dla należności handlowych poniżej 12 miesięcy nie identyfikuje istotnych elementów finansowania.

b) Utrata wartości

Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym bądź oczekiwany stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego. W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Grupa stosuje uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia instrumentu.

c) Rachunkowość zabezpieczeń

Ponieważ MSSF 9 nie zmienia ogólnych zasad funkcjonowania rachunkowości zabezpieczeń Grupy, zastosowanie MSSF 9 nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

d) Inne korekty

Do oceny ryzyka kredytowego użyto zewnętrzne ratingi banków oraz publicznie dostępne informacje ze stron agencji ratingowych.

W wyniku zastosowania MSSF 9 na dzień 31 grudnia 2017 roku, zyski zatrzymane Spółki na dzień 31 grudnia 2017 roku zmniejszyły się o 19,2 miliona złotych.

3.4. Wdrożenie MSSF 16

W styczniu 2016 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 Leasing („MSSF 16”), który zastąpił MSR 17 Leasing, KIMSF 4 Ustalenie, czy umowa zawiera leasing, SKI 15 Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne oraz SKI 27 Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikającej ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Spółki Grupy są leasingobiorcą w przypadku umów najmu powierzchni biurowych, samochodów oraz urządzeń co szerzej opisano w notcie 21.

Rachunkowość leasingodawcy zgodnie z MSSF 16 pozostaje zasadniczo niezmieniona względem obecnej rachunkowości zgodnie z MSR 17. Leasingodawca dalej będzie ujmował wszystkie umowy leasingowe z zastosowaniem tych samych zasad klasyfikacji co w przypadku MSR 17, rozróżniając leasing operacyjny i leasing finansowy.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd jednostki dominującej jest w trakcie oceny wpływu wprowadzenia MSSF 16 na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy lub jej wyników finansowych.

3.5. Wpływ zmian na dane finansowe w pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy

Porównywalne dane finansowe w pozycjach sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2018 roku, których prezentacja uległa zmianie w porównaniu do danych przedstawionych w sprawozdaniu finansowym za rok 2017, zostały skorygowane w zaprezentowany poniżej sposób:

	<i>Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności</i>		<i>Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe</i>	<i>Aktywa z tytułu podatku odroczonego</i>	<i>Zapasy</i>	<i>Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności</i>		<i>Należności z tytułu umów o usługę</i>	<i>Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe</i>	<i>Krótkoterminowe aktywa finansowe</i>
	<i>Długoterminowe aktywa finansowe</i>	<i>długoterminowe</i>				<i>krótkoterminowe</i>				
Przed korektą	24 769	41 163	–	32 783	14 560	501 233	279 908	–	–	5 201
Korekty bilansu otwarcia										
MSSF 15	–	–	–	492	14 263	–	(601)	–	–	–
MSSF 9 (odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych)	(7 069)	(89)	–	4 495	–	(12 541)	(1 888)	21 076	–	(454)
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	–	–	–	4 772	–	–	–	–	–	–
Korekty prezentacji										
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	–	(1 689)	1 689	–	–	–	–	–	–	–
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	–	–	–	–	–	(2 776)	(18 300)	–	–	–
Po korekcie	17 700	39 385	1 689	42 542	28 823	485 916	259 119	21 076	–	4 747

	Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania długoterminowe	Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych długoterminowe	Pozostałe rezerwy długoterminowe	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	Zobowiązania z tytułu umów o usługę	Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	Pozostałe rezerwy krótkoterminowe	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe
Przed korektą	(8 756)	43 811	20 536	–	435 965	60 636	2 768	–	–
MSSF 15	(3 790)	–	–	–	22 291	(4 284)	–	(63)	–
MSSF 9 (odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych)	(19 163)	–	–	–	1 617	–	–	–	–
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	(20 341)	–	–	25 113	–	–	–	–	–
Rezerwa z tytułu Programu Dobrowolnych Odejść	–	(153)	153	–	(1 443)	–	1 443	–	–
Rezerwa na premie	–	(495)	495	–	(7 421)	–	7 421	–	–
Rezerwa na urlopy	–	–	–	–	(5 428)	–	5 428	–	–
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	–	(4 384)	–	4 384	(11 464)	–	–	11 464	–
Zaliczki otrzymane od klientów	–	–	–	–	14 130	(14 130)	–	–	–
Zobowiązanie z tytułu wynagrodzeń	–	–	–	–	(8 519)	–	8 519	–	–
Zobowiązanie z tytułu ubezpieczeń społecznych	–	–	–	–	(9 087)	–	9 087	–	–
Rezerwy na straty	–	–	–	–	–	(15 461)	–	15 461	–
Rezerwy na kary	–	–	–	–	–	(8 069)	–	8 069	–
Rezerwa na badanie bilansu	–	–	–	–	(224)	–	–	–	224
Rozliczenia międzyokresowe dot. polis ubezpieczeniowych	–	–	–	–	(15 404)	–	–	–	15 404
Rezerwa na pozostałe koszty	–	–	–	–	–	(864)	–	864	–
Po korekcie	(52 050)	38 779	21 184	29 497	415 014	17 828	34 666	35 795	15 628

Dodatkowe noty objaśniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowią jego integralną część

Gdyby do ujmowania przychodów w okresie 6 miesięcy 2018 roku stosowano MSR 18 i MSR 11, poszczególne pozycje skonsolidowanego sprawozdania finansowego byłyby wyższe lub niższe o następujące kwoty:

Aktywa	
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	357
Zapasy	(11 908)
Aktywa i rozliczenia międzyokresowe z tytułu wyceny umów o usługę	7 515
Pasywa	
Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty, w tym:	(1 520)
zysk (strata) z lat ubiegłych	4 509
zysk (strata) netto	(6 029)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(13 457)
Zobowiązania z tytułu wyceny umów o usługę	25 140
Rezerwy z tytułu wyceny umów o usługę	(1 630)
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	
Przychody ze sprzedaży	(13 057)
Koszt własny sprzedaży	6 009
Zysk/(strata) brutto	(7 047)
Podatek dochodowy	1 018
Zysk/(strata) netto	(6 029)
Zysk/(strata) na akcję z działalności kontynuowanej	(0,05)

3.6. Korekta prezentacji przychodów i kosztów z tytułu odpisów aktualizujących wartość należności handlowych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

Grupa dokonała zmiany prezentacji odpisów aktualizujących wartość należności handlowych. Dotychczasowa prezentacja aktualizujących wartość należności handlowych w kosztach sprzedaży została zmieniona na prezentację tych odpisów w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych. W ocenie Grupy, dokonana korekta przyczyni się do zwiększenia przejrzystości danych i ułatwi ich analizę uczestnikom rynku.

Porównywalne dane finansowe w pozycjach skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku, których prezentacja uległa zmianie w porównaniu do danych przedstawionych w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku, zostały skorygowane w zaprezentowany poniżej sposób:

	<i>Koszty sprzedaży</i>	<i>Pozostałe przychody operacyjne</i>	<i>Koszty sprzedanych produktów i usług</i>	<i>Koszty sprzedanych towarów i materiałów</i>
Przed korektą	(19 853)	(3 129)	(791 145)	–
korekta prezentacji odpisów aktualizujących wartość należności handlowych	3 111	(3 111)		
Korekta prezentacji kosztu sprzedanych towarów i materiałów	–	–	576	(576)
Rezerwy na naprawy gwarancyjne	–	–	(1 216)	–
Po korekcie	(16 742)	(6 240)	(792 361)	(576)

---

4. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

4.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy wymaga od Zarządu jednostki dominującej osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd jednostki dominującej dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań.

Klasyfikacja umów leasingu, w których Grupa występuje jako leasingobiorca

Spółki Grupy Kapitałowej występują jako strony umów leasingu. Spółki dokonują klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Identyfikacja wbudowanych instrumentów pochodnych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego kierownictwo Spółek dokonuje oceny, czy w ramach podpisanych umów występują cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej, które byłyby ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu).

Umowy konsorcjalne

Każdorazowo, po podpisaniu umowy o usługę budowlaną realizowanej w ramach konsorcjum, Spółki dokonują oceny charakteru umowy w celu określenia sposobu ujmowania przychodów i kosztów kontraktowych.

4.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Grupa przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Grupy. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na koniec okresu sprawozdawczego, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym okresie sprawozdawczym.

Utrata wartości aktywów

Na koniec okresu sprawozdawczego Grupa przeprowadza test na utratę wartości firmy oraz analizę utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania, w przypadku których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości. Wymaga to oszacowania wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te aktywa. Wartość odzyskiwalna odpowiada wartości wyższej z dwóch – użytkowej lub godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów. Grupa dokonała oceny, czy występują przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości aktywów. Przeprowadzona analiza wykazała, że w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2018 roku przesłanki takie nie wystąpiły.

Wartości odpisów aktualizujących wartość aktywów na koniec roku obrotowego zostały przedstawione w notcie 11.10, 11.11 oraz 11.14 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych.

Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 11.24 Zmiana rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych w okresie związana jest z ujęciem kosztów bieżącego zatrudnienia, kosztów odsetek oraz wypłaconych świadczeń.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego, w tym aktywa z tytułu straty podatkowej, bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie w oparciu o przygotowane projekcje wyniku podatkowego. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie stałoby się nieuzasadnione. Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment przewidywanego zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień sporządzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 14.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych, a także szacunków dotyczących wartości rezydualnej środków trwałych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Ujmowanie przychodu

Grupa ujmuje przychody w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Grupa przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia na podstawie proporcjonalnej indywidualnej ceny sprzedaży.

Grupa oszacowuje zmienną kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży wykazuje się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej z tytułu sprzedaży towarów i usług po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i upusty:

- a) przychód ze sprzedaży produktów i towarów rozpoznawany jest w określonym momencie, tj. gdy klient uzyska kontrolę nad towarem;
- b) przychody z tytułu świadczenia usług budowlanych są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Przychody z tytułu realizacji umów o usługę budowlaną rozpoznaje się i ujmuje zgodnie z zasadami omówionymi w nocie 3.2.

Rezerwa na przewidywane straty na kontrakcie

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa dokonuje aktualizacji szacunków całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu umów o usługę budowlaną rozliczanych metodą stopnia zaawansowania kontraktu. Przewidywaną stratę na kontrakcie Grupa ujmuje jako koszt działalności podstawowej zgodnie z MSSF. Szczegóły dotyczące rozliczenia przychodów i kosztów z umów o usługę budowlaną za okres sprawozdawczy zostały przedstawione w nocie 10 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Rezerwa na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów

Grupa tworzy rezerwę na karę umowną z tytułu nieterminowej realizacji umowy, jeżeli występuje istotne prawdopodobieństwo naliczenia kary za opóźnienie w realizacji przedmiotu umowy i opóźnienie to powstało z winy Spółek Grupy, jako wykonawcy umowy. Wysokość rezerwy wynika z zapisanej w danej umowie wartości kary za dany okres opóźnienia. Szczegóły dotyczące wartości oszacowanych w ten sposób rezerw zostały zaprezentowane w nocie 10 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Rezerwa na naprawy gwarancyjne

Rezerwy szacuje się na podstawie określonego przez Zarząd Spółki stopnia prawdopodobieństwa wystąpienia zobowiązania w przyszłości na podstawie realizowanych umów o usługę. Utrzymywane są w danym stopniu istnienia prawdopodobieństwa wystąpienia do dnia wygaśnięcia prawa do realizacji gwarancji lub roszczeń naprawczych.

Rezerwy na naprawy gwarancyjne są tworzone w ciężar kosztu własnego kontraktu na podstawie stopnia zaawansowania kosztów bezpośrednich. Koszty związane z naliczaniem rezerw na naprawy gwarancyjne są uwzględniane w stopniu zaawansowania realizacji umowy.

Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych

Na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym bądź oczekiwany stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego. Do oceny ryzyka kredytowego użyto zewnętrzne ratingi banków oraz publicznie dostępne informacje ze stron agencji ratingowych. W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Spółka stosuje uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia instrumentu .

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisy ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Grupa ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi.

Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Grupa ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych

Walutą pomiaru i walutą sprawozdawczą niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

Kursy walutowe przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	<i>30 czerwca 2018</i>	<i>31 grudnia 2017</i>	<i>30 czerwca 2017</i>
USD	3,7440	3,4813	3,7062
EUR	4,3616	4,1709	4,2265
GBP	4,9270	4,7001	4,8132
CHF	3,7702	3,5672	3,8667
SEK	0,4190	0,4243	0,4379
TRY	0,8206	0,9235	1,0535

5. Zmiana szacunków

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2018 roku oraz na dzień 30 czerwca 2018 roku miały miejsce zmiany szacunków w istotnych obszarach działalności Grupy, które zostały opisane w nocie 3 i 4.2

6. Segmenty operacyjne

Zarządzanie Grupą odbywa się w podziale na segmenty, odpowiednio do rodzaju oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi część składową Grupy osiągającą przychody i ponoszącą koszty, zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Grupa wyodrębnia następujące segmenty działalności, w których działają poszczególne spółki:

Segmenty operacyjne	Spółki działające w segmencie
<i>Obiekty energetyczne i ochrony środowiska</i>	RAFAKO S.A. E001RK Sp. z o.o. E003B7 Sp. z o.o.
<i>Pozostałe segmenty</i>	PGL – DOM Sp. z o.o. RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o. RAFAKO ENGINEERING SOLUTION doo. RAFAKO Hungary Kft. RENG – NANO Sp. z o.o.

Segment obiekty energetyczne i ochrony środowiska oferuje bloki energetyczne, kotły: rusztowe, pyłowe, z cyrkulacyjnym i stacjonarnym złożem fluidalnym i odzyskowe, obiekty i instalacje towarzyszące kotłom energetycznym, technologie mokrego, półsuchego i suchego odsiarczania spalin, technologie odazotowania spalin, urządzenia odpylające obejmujące elektrofiltry i filtry workowe oraz instalacje termicznej utylizacji odpadów komunalnych i przemysłowych. Jest dostawcą zarówno dla energetyki zawodowej, jak i przemysłowej.

W skład pozostałych segmentów wchodzi segmenty nie osiągnące progów ilościowych określonych w MSSF 8, w tym zarządzanie nieruchomościami oraz usługi projektowe świadczone przez pozostałe jednostki Grupy.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest zysk lub strata na działalności operacyjnej.

**Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku lub
na dzień 30 czerwca 2018 roku**

	<i>Obiekty energetyczne i ochrony środowiska</i>	<i>Pozostałe segmenty</i>	<i>Segmenty razem</i>	<i>Eliminacje i pozycje nieprzypisane</i>	<i>Razem</i>
Przychody					
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	608 983	19 823	628 806	(4 675)	624 131
Sprzedaż między segmentami	779	18 442	19 221	(19 221)	-
	<u>609 762</u>	<u>38 265</u>	<u>648 027</u>	<u>(23 896)</u>	<u>624 131</u>
Przychody segmentu ogółem					
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	(551 484)	(34 124)	(585 608)	23 886	(561 722)
Wynik					
Zysk (strata) na sprzedaży	58 278	4 141	62 419	(10)	62 409
Pozostałe przychody (koszty)	(30 514)	(3 725)	(34 239)	(2 553)	(36 792)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	27 764	416	28 180	(2 563)	25 617
Przychody (koszty) finansowe	3 594	162	3 756	(645)	3 111
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	31 358	578	31 936	(3 208)	28 728
Podatek dochodowy	(14 418)	(435)	(14 853)	610	(14 243)
Zysk (strata) netto segmentu	<u>16 940</u>	<u>143</u>	<u>17 083</u>	<u>(2 598)</u>	<u>14 485</u>
Wyniki					
Amortyzacja	6 337	964	7 301	(73)	7 228
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych i wspólnego przedsięwzięcia	-	-	-	-	-
Aktywa i zobowiązania na dzień 30 czerwca 2018 roku					
Aktywa segmentu	1 245 786	85 048	1 330 834	(93 403)	1 237 431
Zobowiązania segmentu	684 109	26 601	710 710	(54 227)	656 483
Inne informacje					
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	-	-	-	-	-
Nakłady inwestycyjne	2 296	785	3 081	-	3 081

**Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku lub
na dzień 30 czerwca 2017 roku**

	<i>Obiekty energetyczne i ochrony środowiska</i>	<i>Pozostałe segmenty</i>	<i>Segmenty razem</i>	<i>Eliminacje i pozycje nieprzypisane</i>	<i>Razem</i>
Przychody					
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	854 793	18 700	873 493	(1 624)	871 869
Sprzedaż między segmentami	975	7 790	8 765	(8 765)	-
	<u>855 768</u>	<u>26 490</u>	<u>882 258</u>	<u>(10 389)</u>	<u>871 869</u>
Przychody segmentu ogółem	<u>855 768</u>	<u>26 490</u>	<u>882 258</u>	<u>(10 389)</u>	<u>871 869</u>
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	(783 548)	(22 333)	(805 881)	13 520	(792 361)
Wynik					
Zysk (strata) na sprzedaży	72 220	4 157	76 377	3 131	79 508
Pozostałe przychody (koszty)	(45 843)	(2 804)	(48 647)	(2 604)	(51 251)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	26 377	1 353	27 730	527	28 257
Przychody (koszty) finansowe	(6 840)	(18)	(6 858)	(272)	(7 130)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	19 537	1 335	20 872	255	21 127
Podatek dochodowy	(13 080)	(144)	(13 224)	557	(12 667)
Zysk (strata) netto segmentu	<u>6 457</u>	<u>1 191</u>	<u>7 648</u>	<u>812</u>	<u>8 460</u>
Wyniki					
Amortyzacja	6 246	861	7 107	(72)	7 035
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych i wspólnego przedsięwzięcia	-	-	-	-	-
Aktywa i zobowiązania na dzień 30 czerwca 2017 roku (przekształcone)					
Aktywa segmentu	1 149 836	72 848	1 222 684	(196 036)	1 026 648
Zobowiązania segmentu	723 997	18 213	742 210	(156 345)	585 865
Inne informacje					
Inwestycje w jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia	-	-	-	-	-
Nakłady inwestycyjne	2 312	1 014	3 326	(3)	3 323

**Okres 3 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku lub
na dzień 30 czerwca 2018 roku**

	<i>Obiekty energetyczne i ochrony środowiska</i>	<i>Pozostałe segmenty</i>	<i>Segmenty razem</i>	<i>Eliminacje i pozycje nieprzypisane</i>	<i>Razem</i>
Przychody					
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	321 537	11 218	332 755	(6 554)	326 201
Sprzedaż między segmentami	58	13 678	13 736	(13 736)	-
Przychody ze sprzedaży ogółem	<u>321 595</u>	<u>24 896</u>	<u>346 491</u>	<u>(20 290)</u>	<u>326 201</u>
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	(300 787)	(22 013)	(322 800)	19 489	(303 311)
Wynik					
Zysk (strata) na sprzedaży	<u>20 808</u>	<u>2 883</u>	<u>23 691</u>	<u>(801)</u>	<u>22 890</u>
Pozostałe przychody (koszty)	(11 207)	(1 971)	(13 178)	(1 280)	(14 458)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	9 601	912	10 513	(2 081)	8 432
Przychody (koszty) finansowe	3 921	54	3 975	(426)	3 549
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	13 522	966	14 488	(2 507)	11 981
Podatek dochodowy	(6 242)	(278)	(6 520)	785	(5 735)
Zysk (strata) netto segmentu	<u>7 280</u>	<u>688</u>	<u>7 968</u>	<u>(1 722)</u>	<u>6 246</u>
Amortyzacja	3 209	488	3 697	(37)	3 660
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych	-	-	-	-	-
Aktywa i zobowiązania na dzień 30 czerwca 2018 roku					
Aktywa segmentu	1 245 786	85 048	1 330 834	(93 403)	1 237 431
Zobowiązania segmentu	684 109	26 601	710 710	(54 227)	656 483
Inne informacje					
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	-	-	-	-	-
Nakłady inwestycyjne	1 698	262	1 960	1	1 961

**Okres 3 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku lub
na dzień 30 czerwca 2017 roku**

	<i>Obiekty energetyczne i ochrony środowiska</i>	<i>Pozostałe segmenty</i>	<i>Segmenty razem</i>	<i>Eliminacje i pozycje nieprzypisane</i>	<i>Razem</i>
Przychody					
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	422 563	10 736	433 299	(1 133)	432 166
Sprzedaż między segmentami	117	3 882	3 999	(3 999)	-
	<u>422 680</u>	<u>14 618</u>	<u>437 298</u>	<u>(5 132)</u>	<u>432 166</u>
Przychody ze sprzedaży ogółem					
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	(394 751)	(12 724)	(407 475)	5 859	(401 616)
Wynik					
Zysk (strata) na sprzedaży	27 929	1 894	29 823	727	30 550
Pozostałe przychody (koszty)	(25 428)	(1 330)	(26 758)	(1 227)	(27 985)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	2 501	564	3 065	(500)	2 565
Przychody (koszty) finansowe	(2 152)	(38)	(2 190)	(146)	(2 336)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	349	526	875	(646)	229
Podatek dochodowy	(2 458)	(65)	(2 523)	104	(2 419)
	<u>(25 428)</u>	<u>(1 330)</u>	<u>(26 758)</u>	<u>(1 227)</u>	<u>(27 985)</u>
Zysk (strata) netto segmentu	<u>(2 109)</u>	<u>461</u>	<u>(1 648)</u>	<u>(542)</u>	<u>(2 190)</u>
Amortyzacja	3 078	458	3 536	(36)	3 500
Udział w zyskach jednostek stowarzyszonych	-	-	-	-	-
Aktywa i zobowiązania na dzień 30 czerwca 2017 roku (przekształcone)					
Aktywa segmentu	1 149 836	72 848	1 222 684	(196 036)	1 026 648
Zobowiązania segmentu	723 997	18 213	742 210	(156 345)	585 865
Inne informacje					
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	-	-	-	-	-
Nakłady inwestycyjne	784	775	1 559	(4)	1 555

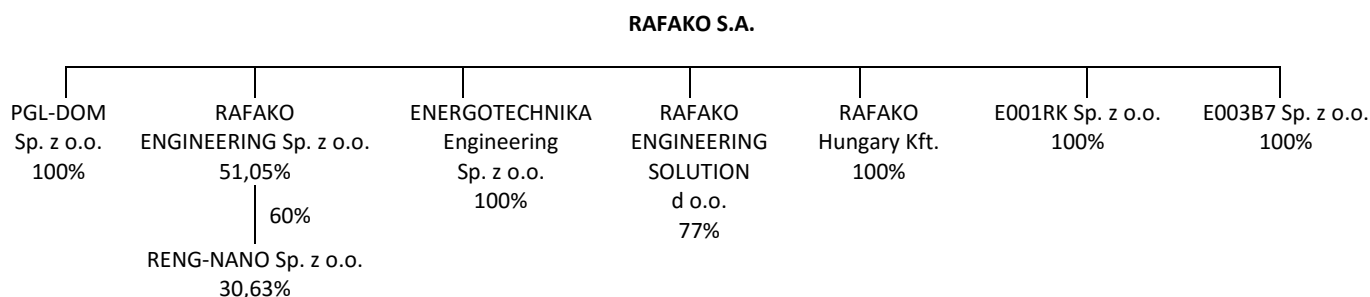
7. Zakres skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie RAFAKO S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sporządzane zgodnie z MSR 27/MSSF 10 Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe.

W dniu 30 czerwca 2018 roku Grupa Kapitałowa RAFAKO składała się z jednostki dominującej i ośmiu jednostek zależnych działających w branży energetycznej, usługowej i handlowej.

Na dzień 30 czerwca 2018 roku konsolidacją sprawozdań finansowych objęto następujące spółki („Spółki”, „Spółki Grupy”, „Spółki Grupy Kapitałowej”):

Wykaz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej RAFAKO objętych konsolidacją sprawozdań finansowych

<i>Nazwa i siedziba jednostki</i>	<i>Podstawowy przedmiot działalności (według PKD)</i>	<i>Właściwy sąd prowadzący rejestr oraz nr KRS</i>	<i>Zastosowana metoda konsolidacji</i>
RAFAKO S.A. Racibórz	Produkcja generatorów pary z wyjątkiem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 34143	-
PGL – DOM Sp. z o.o. Racibórz	Obsługa nieruchomości na własny rachunek	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 58201	pełna
RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. Racibórz	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 287033	pełna
ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o. Gliwice	Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 417946	pełna
RAFAKO ENGINEERING SOLUTION d.o.o. Belgrad	Działalność w zakresie projektowania technologicznego łącznie z doradztwem i sprawowaniem nadzoru dla budownictwa, przemysłu i ochrony środowiska	Agencja ds. Rejestrów Gospodarczych Republiki Serbii 20320524	pełna
RAFAKO Hungary Kft. Budapeszt	Montaż urządzeń w przemyśle energetycznym i chemicznym	Stołeczny Sąd Rejestrowy w Budapeszcie	pełna
E001RK Sp. z o.o. Racibórz	Realizacja projektów budowlanych oraz związanych z budową dróg i autostrad, dróg szynowych i kolei podziemnej, mostów i tuneli, działalność w zakresie inżynierii i doradztwa technicznego i naukowego, produkcja, naprawa i konserwacja maszyn i urządzeń, wytwarzanie, przesyłanie i handel energią elektryczną.	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 479758	pełna
E003B7 Sp. z o.o. Racibórz	Realizacja projektów budowlanych, działalność w zakresie doradztwa i projektowania budowlanego, inżynieryjnego i technologicznego	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 486911	pełna
RENG – NANO Sp. z o.o.* Racibórz	Działalność w zakresie produkcji konstrukcji metalowych i ich części oraz naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych	Sąd Rejonowy w Gliwicach KRS 663393	pełna

* jednostka zależna od RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o., zależna pośrednio od RAFAKO S.A.

Na dzień 30 czerwca 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Grupę w podmiotach zależnych był równy udziałowi jednostki dominującej w kapitałach tych jednostek.

8. Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2018 roku nie zaszły zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej.

9. Sezonowość lub cykliczność działalności Grupy

Działalność spółek wchodzących w skład Grupy nie cechuje się sezonowością ani cyklicznością istotnie wpływającą na wynik finansowy Grupy.

10. Informacje dotyczące umów

Przychody z tytułu umów o usługę są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek kosztów poniesionych do sumy szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania umowy.

Poniższa tabela przedstawia skutki wyceny umów, w tym przychody oraz koszty realizowanych umów ujęte zgodnie z MSR 11 na dzień 30 czerwca 2017 roku, jak również kwoty należne zamawiającym oraz kwoty należne od zamawiających z tytułu prac wynikających z realizowanych umów.

30 czerwca 2017

Poniesione koszty umów (narastająco)	4 856 536
Ujęte zyski pomniejszone o ujęte straty (narastająco)	281 347
Przychody z umowy obliczone wg stopnia zaawansowania wykonania umowy (narastająco)	5 137 883
Należności uwarunkowane wykonaniem umowy (faktury częściowe narastająco)	<u>4 946 916</u>
Kwota brutto należna Zamawiającym z tytułu prac wynikających z umowy (pasywa), w tym:	(77 138)
- zaliczki otrzymane (zobowiązania z tytułu zaliczek)	(168 253)
- korekta wartości zaliczek z tytułu kwot należnych od Zamawiających	152 626
- kwota brutto należna zamawiającym z tytułu wyceny kontraktów	(61 511)
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną, w tym:	143 256
- kwota brutto należna od Zamawiających z tytułu prac wynikających z umowy (aktywo)	115 156
- koszty pozyskania kontraktów i pozostałe koszty kontraktów rozliczane w czasie	28 100
Rezerwa na kary z tytułu nieterminowej realizacji umów lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych	(4 676)
Rezerwa na straty wynikające z umów	<u>(10 628)</u>

Poniższa tabela przedstawia skutki wyceny umów, w tym przychody oraz koszty realizowanych umów ujęte zgodnie z MSSF 15 na dzień 30 czerwca 2018 roku i na dzień 31 grudnia 2017 roku, , jak również kwoty należne zamawiającym oraz kwoty należne od zamawiających z tytułu prac wynikających z realizowanych umów.

	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Kwota przychodów początkowo ustalona w umowie	7 087 301	6 470 565
Zmiana przychodów z umowy	77 481	18 332
Łączna kwota przychodów z umowy	7 164 782	6 488 897
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	4 060 551	3 794 303
Koszty pozostające do realizacji umowy	2 563 220	2 110 347
Szacunkowe łączne koszty umowy	6 623 771	5 904 650
Szacunkowe łączne wyniki z umów, w tym:	541 011	584 247
zyski	596 728	705 432
straty (-)	(55 717)	(121 185)

Aktywa (zobowiązana) z tytułu umowy prezentuje poniższa tabela:

	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	4 062 227	3 808 392
Zyski narastająco ujęte do dnia bilansowego (+)	457 066	425 741
Straty narastająco ujęte do dnia bilansowego (-)	-55 718	-121 185
Przychody z umowy narastająco ujęte do dnia bilansowego	4 463 575	4 112 949
Kwoty zafakturowane do dnia bilansowego (faktury częściowe)	4 035 742	3 887 716
Rozliczenie z tytułu umów na dzień bilansowy (per saldo), w tym:	427 834	225 233
aktywa z tytułu umowy	434 682	248 465
zobowiązania z tytułu umowy	6 848	23 232

Istotne zmiany w wartości skonsolidowanych aktywów i zobowiązań z tytułu umów na dzień 30 czerwca roku wynikają ze zmiany:

- wzrostu poziomu aktywów z tytułu umów o 186 217 tysięcy złotych,
- wzrostu poziomu zaliczek otrzymanych od klientów na poczet realizacji umów o 86 403 tysiące złotych,
- ujęciu przychodu prezentowanego na koniec roku 2017 w zobowiązaniach z tytułu wyceny umów na kwotę 15 361 tysięcy złotych,
- zmiany szacunku kosztów wpływających na poziom rezerw na straty na kontraktach na kwotę 16 384 tysiące złotych.

10.1 Informacje dotyczące kluczowych kontraktów realizowanych przez Grupę

10.1.1 Projekt Jaworzno

Spółka RAFAKO S.A. w Konsorcjum firm: RAFAKO S.A. (Lider Konsorcjum) i MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. realizuje kontrakt na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA bloku”. Wartość kontraktu wynosi około 5,5 miliarda złotych brutto. W dniu 4 sierpnia 2013 roku dokonano zmiany umowy konsorcjum realizującego Projekt Jaworzno – główna zmiana dotyczyła przejęcia przez RAFAKO S.A. 99,99% prac w ramach Projektu (Mostostal Warszawa 0,01%) i tym samym zmiany podziału wynagrodzenia należnego każdemu z partnerów konsorcjum odpowiednio do udziału w realizowanych pracach.

Zasady rozliczania Projektu Jaworzno:

Na potrzeby realizacji Projektu została utworzona spółka celowa (E003B7 Sp. z o.o.), której RAFAKO S.A. podzleciła około 88,7% zakresu prac Projektu; pozostałe 11,3% pozostaje w bezpośredniej realizacji RAFAKO S.A. (o wartości około 506 milionów złotych; w tym zaprojektowanie tzw. wyspy kotłowej oraz dostawa części ciśnieniowych kotła i instalacji odpylania), która głównie planowana była na lata 2015 – 2017.

RAFAKO S.A. oraz E003B7 Sp. z o.o. na potrzeby realizacji Projektu zawarły umowy z podmiotami finansowymi, na mocy których otrzymały gwarancje bankowe/ubezpieczeniowe o łącznej początkowej wartości 645 milionów złotych niezbędne do realizacji tego projektu, jednocześnie ustanowione zostały zabezpieczenia na majątku obu podmiotów jako zabezpieczenie dla tych instrumentów. W dniu 20 listopada 2017 roku podpisany został z zamawiającym aneks wydłużający termin realizacji projektu oraz podnoszący jego wartość.

W wyniku uzgodnień z instytucjami finansowymi, które udzieliły gwarancji związanych z kontraktem Jaworzno, jednostka dominująca nie przewiduje wypłaty dywidendy ze spółki E003B7 sp. z o.o. do czasu trwania umów gwarancyjnych, tj. do kwietnia 2020 roku, ponieważ mogłoby to skutkować negatywnymi konsekwencjami ze strony instytucji gwarantujących.

Jednostka dominująca jako lider Konsorcjum wystawia faktury na pełny zakres prac na rzecz Zamawiającego; płatności z tytułu realizacji kontraktu są przekazywane bezpośrednio na rzecz Spółki celowej oraz kluczowych podwykonawców i poddostawców. Zapłata za zakres prac zrealizowany przez jednostkę dominującą jest dokonywana przez spółkę celową.

Grupa w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ujmuje całkowite przychody i koszty związane z Projektem Jaworzno tj. zarówno zakres prac realizowany przez RAFAKO S.A. jak i zakres prac realizowany przez E003B7 Sp. z o.o. Wycena kontraktu jest dokonywana na całym projekcie łącznie, tj. przy ustaleniu jednej marży i stopnia zaawansowania realizacji dla całego kontraktu.

RAFAKO S.A. w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym eliminuje przychody i koszty oraz rozrachunki dotyczące realizacji Projektu powstałe pomiędzy RAFAKO S.A. a spółką celową.

10.1.2 Projekt Opole

W lutym 2012 roku jednostka dominująca jako lider Konsorcjum (RAFAKO S.A., Polimex-Mostostal S.A., Mostostal Warszawa S.A.) podpisała umowę z firmą PGE Elektrownia Opole S.A. (obecnie PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. – „Zamawiający”), o wartości 9,4 mld złotych, której przedmiotem jest zaprojektowanie, dostawa, wykonanie prac budowlanych, montaż, uruchomienie i wszystkie związane z tym procesem usługi, wykonane na zasadzie „pod klucz”, obiektu składającego się z bloku energetycznego nr 5 oraz nr 6 w Elektrowni Opole wraz z urządzeniami i wyposażeniem, jak również związanymi z nimi budynkami oraz budowlami.

RAFAKO S.A. zleciło swojej spółce zależnej tj. E001RK Sp. z o.o. („SPV-Rafako”) jako podwykonawcy realizację 100% zakresu prac i usług związanych z budową bloków w Elektrowni Opole. Wynagrodzenie SPV-Rafako za realizację prac i usług zostało określone na poziomie 3,96 miliarda złotych.

SPV-Rafako zawarła z GE Power Sp. z o.o. (dawniej Alstom Power Sp. z o.o.) umowę podwykonawczą, na mocy której SPV-Rafako powierzyła GE Power 100% zakresu prac i usług wchodzących w zakres prac Spółki w ramach Projektu Opole. GE Power przejął wszelką odpowiedzialność za realizację kontraktu wobec Zamawiającego.

Zasady rozliczania kontraktu Opole:

Prezentacja przychodów i kosztów wynikających z tego kontraktu nie ma wpływu na wartości wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów Grupy.

Wartość rozrachunków wynikających z tego kontraktu nie ma wpływu na wartości zaprezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy.

Płatności wynikające z kontraktu, po spełnieniu warunków płatności są dokonywane przez Klienta bezpośrednio na rzecz GE Power.

11. Rodzaj i kwoty pozycji w znaczący sposób wpływających na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy oraz przepływy środków pieniężnych**11.1. Przychody ze sprzedaży, koszty sprzedaży, przychody i koszty operacyjne oraz finansowe**

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2018 roku Grupa uzyskała 624 131 tysięcy złotych przychodów ze sprzedaży, tj. o 247 738 tysięcy złotych mniej aniżeli w analogicznym okresie 2017 roku, głównie w następstwie niższej sprzedaży z tytułu budowy bloku energetycznego o mocy 910 MW w Elektrowni Jaworzno III (okres najbardziej intensywnych prac na projekcie miał miejsce w 2016 roku i 2017 roku, na koniec czerwca 2018 roku zaawansowanie przekroczyło 75%).

Koszt własny sprzedaży produktów i materiałów za okres 6 miesięcy 2018 roku wyniósł 561 722 tysiące złotych, co przyniosło Grupie zysk brutto ze sprzedaży w wysokości 62 409 tysięcy złotych. Spadek wyniku, w porównaniu do okresu 6 miesięcy 2017 roku, związany jest głównie ze zmniejszeniem poziomu sprzedaży Grupy.

Koszty sprzedaży prezentowane przez Grupę zawierają głównie koszty pozyskiwania nowych kontraktów oraz koszty promocji i reklamy. Na koszty sprzedaży wykazane w całkowitych dochodach Grupy za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku w kwocie 12 851 tysięcy złotych największy wpływ miały koszty pozyskania nowych kontraktów w kwocie 6 807 tysięcy złotych oraz koszty komórek organizacyjnych związanych z procesem zdobywania i realizacji kontraktów w kwocie 4 638 tysięcy złotych.

W bieżącym okresie sprawozdawczym na pozostałe przychody operacyjne największy wpływ miało rozwiązanie rezerw na Program Dobrowolnych Odejść oraz na koszty restrukturyzacji w łącznej kwocie 5 857 tysięcy złotych, przychody z tytułu rozwiązania odpisów aktualizujących wartości aktywów w kwocie 469 tysięcy złotych, w tym rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności handlowych w kwocie 360 tysięcy złotych oraz zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 286 tysięcy złotych (30 czerwca 2017 roku: 845 tysięcy złotych).

Na pozostałe koszty operacyjne największy wpływ miała utworzenie odpisu aktualizującego wartość aktywów w kwocie 3 289 tysięcy złotych, koszty z tytułu udzielonych darowizn i dotacji o wartości 204 tysięcy złotych (30 czerwca 2017 roku: 1 284 tysięcy złotych) oraz utworzenie rezerw na pozostałe koszty w kwocie 225 tysięcy złotych.

Przychody finansowe Grupy w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2018 roku uzyskano w głównej mierze z nadwyżki dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi w kwocie 3 009 tysięcy złotych, z dyskonta rozrachunków długoterminowych w kwocie 1 821 tysięcy złotych oraz z odsetek od instrumentów finansowych w kwocie 753 tysiące złotych (30 czerwca 2017 roku: 1 088 tysięcy złotych).

Na koszty finansowe okresu decydujący wpływ miały: koszty z tytułu odsetek od instrumentów finansowych w kwocie 1 710 tysięcy złotych (30 czerwca 2017 roku: 2 034 tysiące złotych) oraz prowizje bankowe od udzielonych kredytów w kwocie 679 tysięcy złotych.

11.2. Podatek dochodowy

Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów przedstawiają się następująco:

Działalność kontynuowana	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017</i>
Skonsolidowany rachunek zysków i strat		
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>	(3 894)	(7 403)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(3 894)	(7 539)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	–	136
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>	(593)	(5 264)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(10 350)	(5 495)
Korekty dotyczące odroczonego podatku dochodowego z lat ubiegłych	9 757	231
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(14 244)	(12 667)
<i>Odroczony podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów</i>	90	(18)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	90	(18)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	–	–
Obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach	90	(18)

Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 30 czerwca 2018 roku

Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 30 czerwca 2018 roku wynika z następujących pozycji:

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 3 miesięcy zakończony	
	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)	30 czerwca 2018	30 czerwca 2017
- od ulg inwestycyjnych	(2)	(2)	-	-
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz wartości niematerialnych	(15 983)	(16 295)	312	(37)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 545	2 985	(440)	56
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pożyczek i należności	4 955	4 084	871	426
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością należności i rozliczeń międzyokresowych z tytułu wyceny umów o usługę	(88 253)	(67 230)	(21 023)	779
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	2 087	2 110	(23)	(11)
- od rezerw bilansowych	15 350	60 284	(44 934)	1 530
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań, rezerw i rozliczeń międzyokresowych z tytułu wyceny umów o usługę	85 562	30 913	54 649	(7 630)
- aktywo podatkowe dotyczące straty podatkowej	16 207	17 470	(1 263)	18
- korekta kosztów z tytułu niezapłaconych faktur	4 001	4 568	(567)	(1 154)
- pozostałe	5 748	3 590	2 158	741
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w tym:			(10 260)	(5 282)
obciążenie/korzyść z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazana w rachunku zysków i strat			(10 350)	(5 264)
obciążenie/korzyść z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazana w innych całkowitych dochodach			90	(18)
Aktywa/(rezerwa) netto z tytułu podatku odroczonego,	32 217	42 477		
w tym:				
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	32 434	42 542		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	217	65		

Na dzień 30 czerwca 2018 roku Grupa rozpoznała aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości straty podatkowej wykazanej w kwocie 85 300 tysięcy złotych, która zostanie rozliczona w przyszłych okresach sprawozdawczych.

W okresie 6 miesięcy 2018 roku jednostka dominująca zanotowała stratę podatkową w wysokości 32 429 tysięcy złotych. Spółka przeprowadziła analizę realizowalności aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości straty podatkowej na podstawie prognoz podatkowych. Działając zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny, Zarząd RAFAKO S.A. podjął decyzję o nierozpoznaniu aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości straty podatkowej zanotowanej w okresie 6 miesięcy 2018 roku. Całkowita wartość straty podatkowej za lata 2015, 2016, 2017 oraz 2018, która nie została rozpoznana w podatku odroczonym wynosi 190 126 tysięcy złotych.

11.3. Istotne pozycje wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Zmniejszenie stanu należności wykazane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku w kwocie 136 435 tysięcy złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

– ze zmniejszenia stanu należności handlowych w kwocie	174 201 tysięcy złotych,
– ze zmniejszenia stanu należności budżetowych (w tym z tytułu podatku VAT)	16 367 tysięcy złotych,
– ze zwiększenia stanu udzielonych zaliczek w kwocie	(48 651) tysięcy złotych,
– ze zwiększenia stanu należności z tytułu kaucji w kwocie	(3 460) tysięcy złotych,
– ze zwiększenia stanu pozostałych należności w kwocie	(2 022) tysiące złotych.

Dokładny opis zmian wartości kaucji i należności spornych w okresie 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku został zamieszczony w notcie 11.11.

Zmniejszenie stanu zobowiązań wykazane w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie 42 985 tysięcy złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

– zmniejszenia stanu zobowiązań handlowych w kwocie	(91 522) tysiące złotych,
– zwiększenie stanu otrzymanych zaliczek w kwocie	86 403 tysiące złotych,
– zmniejszenia stanu zobowiązań z tytułu podatków i innych świadczeń	(21 455) tysięcy złotych,
– zmniejszenie stanu zobowiązań i rezerw na świadczenia pracownicze z wyłączeniem zysków/strat aktuarialnych w kwocie	(1 578) tysięcy złotych,
– zmniejszenia stanu pozostałych zobowiązań w kwocie	(14 833) tysiące złotych.

Zmiana stanu należności i zobowiązań z tytułu umów wykazana w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie (191 291) tysięcy złotych wynikała przede wszystkim z następujących pozycji:

– zwiększenia stanu należności z tytułu wyceny umów o usługę i związanych z wyceną kontraktów rozliczeń międzyokresowych w kwocie	(173 660) tysięcy złotych,
– zmniejszenie stanu zobowiązań z tytułu wyceny umów o usługę w kwocie	(17 631) tysięcy złotych,

Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych wykazana w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie (16 458) tysięcy złotych wynikała przede wszystkim z następujących pozycji:

– zmniejszenia stanu rezerw na naprawy gwarancyjne w kwocie	(1 939) tysięcy złotych,
– zmniejszenia stanu rezerw na straty na kontraktach w kwocie	(14 148) tysięcy złotych,
– zmniejszenia stanu rezerw na kary umowne w kwocie	(1 417) tysięcy złotych,
– zmiany stanu rozliczeń międzyokresowych w kwocie	645 tysięcy złotych,
– zmiany stanu pozostałych rezerw w kwocie	401 tysięcy złotych.

Wartość przepływów środków pieniężnych z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych wykazana w kwocie 1 105 tysięcy złotych wynikała z zakupu rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 894 tysiące złotych oraz wartości niematerialnych w kwocie 211 tysięcy złotych.

Główny wpływ na wartość przepływów środków pieniężnych z tytułu działalności finansowej miał wzrost zadłużenia z tytułu kredytu w rachunku bieżącym i kredytu obrotowego udzielonego jednostce dominującej przez PKO BP S.A. w kwocie 16 590 tysięcy złotych.

11.4. Rzeczowe aktywa trwałe

Za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku	Grunty	Budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018 roku	23 759	87 748	50 060	8 152	957	258	170 934
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	–	418	–	–	(418)	–
Nabycia	–	–	73	–	49	502	624
Zwiększenia z tytułu umów leasingu	–	–	194	1 843	115	–	2 152
Likwidacja/sprzedaż	(51)	(5)	(272)	(16)	–	(14)	(358)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	(9)	2	(2)	–	(9)
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(1 478)	(3 414)	(1 334)	(220)	–	(6 446)
Odpis aktualizujący za okres sprawozdawczy	–	–	3	(6)	–	–	(3)
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	(3)	(54)	55	–	–	–	(2)
Wartość netto na dzień 30 czerwca 2018 roku *	23 705	86 211	47 108	8 641	899	328	166 892

*środki trwałe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w notcie 11.15.1

Za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017 roku	Grunty	Budynki	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017 roku	23 754	89 344	54 122	9 161	795	1 409	178 585
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	785	1 504	–	–	(2 289)	–
Nabycia	–	5	145	553	474	1 735	2 912
Zwiększenia z tytułu umów leasingu	–	–	–	110	–	–	110
Likwidacja/sprzedaż	(4)	(135)	(1)	(11)	–	–	(151)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	(2)	(2)	(43)	–	(47)
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(1 459)	(3 602)	(1 157)	(134)	–	(6 352)
Odpis aktualizujący za okres sprawozdawczy	–	–	–	–	–	–	–
Nabycie jednostki zależnej	–	–	–	–	–	–	–
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	59	689	29	–	–	–	777
Wartość netto na dzień 30 czerwca 2017 roku	23 809	89 229	52 195	8 654	1 092	855	175 834

11.5. Nabywanie i sprzedaż składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018	Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017
Nabywanie składników rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych*	3 081	3 323
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	782	1 331

* wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w okresie na zakup środków trwałych wynikająca z tabeli ruchu środków trwałych oraz wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych na zakup wartości niematerialnych

Przedmiotem nakładów inwestycyjnych Grupy na rzeczowy majątek trwały były przede wszystkim nakłady na zakupy maszyn i urządzeń do produkcji, środków transportu oraz zakup sprzętu komputerowego. Powyższe inwestycje były finansowane ze środków własnych.

11.6. Wartość firmy

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2018 roku wartość firmy nie uległa zmianie i na dzień 30 czerwca 2018 roku wynosiła 9 166 tysięcy złotych.

11.7. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności - długoterminowe

	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Należności finansowe		
Należności z tytułu dostaw i usług	42 200	39 304
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	(133)	(89)
Należności z tytułu dostaw i usług netto	42 067	39 215
Kwoty zatrzymane (kaucje)	245	105
Należności finansowe ogółem (netto)	42 312	39 385
Należności niefinansowe		
Inne należności niefinansowe	224	-
Należności niefinansowe ogółem (netto)	224	-
Należności długoterminowe ogółem (netto)	42 536	39 385

11.8. Akcje/udziały w pozostałych jednostkach

	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Akcje/udziały w pozostałych spółkach notowanych na giełdzie	168	223
Akcje/udziały w pozostałych spółkach nie notowanych na giełdzie	1 227	19
	1 395	242

*akcje i udziały stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w notcie 11.15.3

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2018 roku jednostka dominująca dokonała zakupu 1 udziału w spółce KIC InnoEnergy SE, co miało na celu rozszerzenie dotychczasowej współpracy oraz uzyskanie statusu formalnego partnera.

11.9. Aktywa finansowe długoterminowe

	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Obligacje długoterminowe	16 772	17 700
	<u>16 772</u>	<u>17 700</u>

11.9.1. Obligacje

W dniu 9 listopada 2016 roku PBG S.A. poinformowała o rozpoczęciu procedury emisji obligacji, których nabycie zostało zaoferowane wierzycielom zaspokajającym zgodnie z Układem w Grupach 1, 3, 4, 5 i 6 (należności RAFAKO S.A. mieściły się w Grupie 3 obejmującej wierzycieli będących podmiotami zależnymi PBG S.A.).

W nawiązaniu do powyższego, jednostka dominująca RAFAKO S.A. w dniu 20 stycznia 2017 roku złożyła oświadczenie o przyjęciu propozycji nabycia zdematerializowanych zabezpieczonych obligacji zwykłych emitowanych w seriach od B1 do I1 przez PBG S.A., podmiot dominujący wobec Grupy, o wartości nominalnej 100 złotych, tj. łącznie 388 492 sztuki nieoprocentowanych obligacji o łącznej wartości nominalnej w wysokości 38 849 200,00 złotych. Jednocześnie ze złożeniem oświadczenia o przyjęciu propozycji nabycia obligacji, celem opłacenia ceny emisyjnej obligacji, RAFAKO S.A. złożyło oświadczenie o potrąceniu łącznej ceny emisyjnej obligacji w kwocie 38 849 200,00 złotych z wierzytelnością jednostki dominującej wobec PBG S.A. wynikającą z układu zawartego przez PBG S.A. w postępowaniu układowym zatwierdzonym postanowieniem Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto (sygn. XI GUp 29/12) z dnia 8 października 2015 roku, które stało się prawomocne w dniu 13 czerwca 2016 roku, w wyniku którego wierzytelność RAFAKO S.A. wobec PBG S.A. wynikająca z układu uległa umorzeniu. Szczegółowy opis wierzytelności został zaprezentowany w sprawozdaniu finansowym za 2016 rok.

W dniu 10 lutego 2017 roku nastąpił przydział obligacji na rzecz RAFAKO S.A. Poniżej zaprezentowano kluczowe informacje odnoszące się do warunków emisji:

- Obligacje podlegają wykupowi poszczególnymi seriami, co zostało zaprezentowane w poniższej tabeli przy czym wykup ostatniej serii przypada na dzień 30 czerwca 2020 roku.

Nr serii obligacji	Liczba obligacji	Wartość nominalna	Wartość serii (w złotych)	Termin wymagalności
seria B1	1 646	100,00 zł	164 600	2017-03-31
seria C1	35 208	100,00 zł	3 520 800	2017-06-30
seria D1	19 734	100,00 zł	1 973 400	2017-12-31
seria E1	41 386	100,00 zł	4 138 600	2018-06-30
seria F1	12 294	100,00 zł	1 229 400	2018-12-31
seria G1	49 961	100,00 zł	4 996 100	2019-06-30
seria H1	37 813	100,00 zł	3 781 300	2019-12-31
seria I1	190 450	100,00 zł	19 045 000	2020-06-30
	388 492		38 849 200	

Zgodnie z programem emisji obligacji PBG S.A. wyemitowało obligacje w łącznej kwocie 472 447 600,00 złotych, z których kwota 38 849 200,00 złotych została objęta w pierwszym kwartale 2017 roku przez jednostkę dominującą.

- Obligacje wyemitowane przez PBG S.A. zgodnie z warunkami emisji są obligacjami zabezpieczonymi w rozumieniu Ustawy z dnia 15 stycznia 2015 roku o obligacjach. Obligacje PBG S.A. są zabezpieczone przede wszystkim zastawem rejestrowym na 42 466 000 sztuk zdematerializowanych akcji RAFAKO S.A. (co stanowi 50% + 1 akcja kapitału RAFAKO S.A.), hipotekami na nieruchomościach Grupy PBG (z czego jedna wybrana hipoteka stanowi zabezpieczenie innego zobowiązania finansowego Grupy PBG S.A.), zastawami rejestrowymi na pozostałych aktywach Grupy PBG, poręczeniami oraz oświadczeniami o poddaniu się egzekucji do łącznej kwoty zabezpieczenia w wysokości 1 065 000 000,00 złotych zgodnie z art. 777 k.p.c.
- PBG S.A. zobowiązała się doprowadzić do dematerializacji obligacji oraz ich notowania na ASO GPW S.A. lub ASO Bondspot S.A. w ciągu 3 miesięcy od ich wyemitowania. Decyzją Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych

w Warszawie S.A. podjętą w dniu 9 marca 2017 roku, pierwsze notowanie obligacji PBG S.A. na okaziciela serii B, C, D, E, F, G, H oraz I w alternatywnym systemie obrotu na Catalyst odbyło się w dniu 10 marca 2017 roku.

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostka dominująca PBG S.A., zgodnie z harmonogramem, dokonała wykupu serii B1, C1, D1 i E1 obligacji o łącznej wartości 9 797 400 złotych.

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego charakter i wartość zabezpieczeń obligacji wyemitowanych przez PBG S.A. uległy istotnym zmianom wynikającym przede wszystkim z prowadzonego przez PBG S.A. programu dezinvestycji służącego spłacie poszczególnych rat obligacji i realizacji postanowień zawartego układu z wierzycielami.

W związku z powyższym, zgodnie z informacją uzyskaną przez Grupę od PBG S.A., pozostała do spłaty na dzień 30 czerwca 2018 roku wartość obligacji (404 miliony złotych) zabezpieczona była między innymi nieruchomościami gruntowymi i zabudowanymi, akcjami spółki RAFAKO S.A. posiadanymi przez PBG S.A. (zmniejszenie do 33,32% na 30 czerwca roku w porównaniu do 50% + 1 akcja na dzień emisji obligacji), udziałami w spółce PBG Oil and Gas sp. z o.o. (100%) oraz zastawem rejestrowym na wierzytelnościach wynikających z projektu deweloperskiego na Ukrainie. W ocenie Zarządu jednostki dominującej ustanowione zabezpieczenie w korespondencji z łączną kwotą zobowiązań z tytułu ww. obligacji na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest wystarczające, aby uznać że należność jest realizowalna.

W związku z wejściem w życie MSSF 9, na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa dokonała utworzenia odpisu aktualizującego wartość obligacji zgodnie z wymogami wynikającymi z wdrożenia standardu w kwocie 7 522 tysiące złotych. Wpływ zmian na pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej został zaprezentowany w notach 3.5 oraz 11.14.

Na dzień 30 czerwca 2018 łączna wartość netto obligacji wynosiła 24 826 tysięcy złotych.

11.10. Zapasy

	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Materiały (według wartości netto możliwej do uzyskania)	29 354	28 823
Według ceny nabycia	40 336	39 928
Według wartości netto możliwej do uzyskania	29 354	28 823
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia oraz wartości netto możliwej do uzyskania	29 354	28 823

* zapasy stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy na dzień bilansowy zostały zaprezentowane w notce 11.15.4

11.11. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności – krótkoterminowe

	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Należności finansowe		
Należności z tytułu dostaw i usług	195 109	357 733
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług (-)	(23 329)	(8 990)
Należności z tytułu dostaw i usług netto	171 780	348 833
Należności ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	56	
Kwoty zatrzymane (kaucje)	65 745	62 285
Należności dochodzone na drodze sądowej*	24 507	24 507
Inne należności finansowe	10 494	10 483
Odpis aktualizujący należności finansowe (-)	(24 271)	(24 228)
Należności finansowe ogółem (netto)	248 311	421 880

30 czerwca 2018

31 grudnia 2017
(przekształcone)

Należności niefinansowe

Należności z tytułu podatku dochodowego	185	104
Należności z tytułu przedpłat i udzielonych zaliczek	80 608	31 957
Należności budżetowe	15 228	31 595
Inne należności niefinansowe	5 535	3 868
Odpis aktualizujący należności niefinansowe (-)	(3 352)	(3 384)
Należności niefinansowe ogółem (netto)	98 204	64 140
Należności krótkoterminowe ogółem (netto)	346 515	486 020

* jednostka dominująca objęta należnością odpisem aktualizującym w kwocie odpowiadającej szacowanemu poziomowi ryzyka nierealizowalności tej należności, szczegółowy opis należności spornych został zaprezentowany w nocie 22 niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Należności budżetowe obejmują przede wszystkim należności z tytułu podatku VAT zarówno krajowego, jak i zagranicznego.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności. Jednakże, dla niektórych kontrahentów okres spłaty należności ustalany na podstawie indywidualnych umów zawiera się w przedziale od 1 do 3 miesięcy.

Grupa posiada politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem na nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych.

Należności handlowe krótkoterminowe wykazane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 30 czerwca 2018 roku w kwocie 171 780 tysięcy złotych dotyczą kontraktów handlowych z krajowymi oraz zagranicznymi kontrahentami.

Kaucje wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 30 czerwca 2018 roku w kwocie 65 745 tysięcy złotych, dotyczą głównie projektów realizowanych w obszarach:

- budowy gazociągu w kwocie 15 362 tysiące złotych,
- budowy bloku parowego opalanego węglem w kwocie 10 904 tysiące złotych,
- instalacji katalitycznego odazotowania spalin w kwocie 8 632 tysiące złotych,
- wykonania części ciśnieniowych kotła do spalarni w kwocie 5 857 tysiące złotych.

Zmiana stanu kaucji zanotowana w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2018 roku wynikała przede wszystkim ze zwrotu kaucji pieniężnej związanej z realizacją umów na budowę bloku parowego opalanego węglem w kwocie 15 198 tysięcy złotych oraz z zapłaty kaucji na budowę gazociągu w kwocie 15 362 tysiące złotych.

Istotną pozycję wykazaną w pozostałych należnościach stanowią zaliczki, które na dzień 30 czerwca 2018 roku wynosiły 80 608 tysięcy złotych, w tym:

- zaliczka w związku z realizacją umowy na budowę zbiorników paliwa w kwocie 44 101 tysięcy złotych,
- zaliczka w związku z realizacją umowy na wyspę biomasową w kwocie 14 433 tysiące złotych.
- zaliczka w związku z realizacją umowy na dostawę instalacji odazotowania spalin wraz z montażem w kwocie 4 215 tysięcy złotych,
- zaliczka w związku z realizacją umowy na wykonanie projektu oraz dostarczenie i zamontowanie izolacji termicznej i akustycznej w kwocie 1 836 tysięcy złotych,
- zaliczka na projekt, dostawę i montaż izolacji termicznej oraz ogrzewanie elektryczne kotłowni, nawy urządzeń elektrycznych wraz z kompletem rurociągów WP/WT, maszynowni i pompowni wody chłodzącej w kwocie 1 172 tysiące złotych.

11.12. Inne aktywa finansowe krótkoterminowe

	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 <i>(przekształcone)</i>
Zaliczka na poczet nabycia prawa do pożyczki	10 500	10 500
Odpis aktualizujący wartość zaliczki na poczet nabycia prawa do pożyczki	(10 500)	(10 500)
Obligacje krótkoterminowe*	8 054	4 747
	8 054	4 747

* szczegółowy opis dotyczący obligacji został zamieszczony w notcie 11.9.1

Zarząd jednostki dominującej ocenia, że wynikające z umowy zawartej w 2012 roku aktywa finansowe są obciążone istotnym ryzykiem nierealizowalności i utrzymał decyzję o objęciu wartości inwestycji odpisem aktualizującym.

11.13. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)	30 czerwca 2017
Środki pieniężne w banku i w kasie	106 499	179 682	173 214
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy, w tym:	49	609	30 637
	106 548	180 291	203 851

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stawki referencyjnej ustalonej na rynku międzybankowym. Lokaty krótkoterminowe, klasyfikowane jako środki pieniężne, są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania spółek wchodzących w skład Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych z bankiem stóp procentowych.

Spółki Grupy posiadają środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, do których zaliczają otrzymane w ramach przyznanych dotacji środki pieniężne ulokowane na wyodrębnionych rachunkach bankowych, które Grupa może wykorzystywać do uregulowania zobowiązań wynikających z realizowanych projektów.

Na dzień 30 czerwca 2018 roku w pozycji środków pieniężnych wykazano środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w kwocie 34,1 mln złotych (31 grudnia 2017 roku: 18,1 mln złotych) będące środkami pieniężnymi jednostki zależnej E003B7 sp. z o.o. przeznaczonymi na realizację kontraktu Jaworzno, które z punktu widzenia Grupy Kapitałowej RAFAKO mają ograniczoną możliwość dysponowania ze względu na formalne uzgodnienia w tym zakresie z instytucjami finansującymi kontrakt Jaworzno.

Dywidenda z E003B7 Sp. z o.o. do jedynego udziałowca, tj. RAFAKO S.A. będzie mogła być wypłacona bez negatywnych konsekwencji ze strony instytucji finansowych po zakończeniu okresu udzielonej przez te instytucje gwarancji, szczegóły są opisane szerzej w notcie 10.1.1.

11.14. Odpisy aktualizujące wartość skonsolidowanych aktywów

	<i>Rzeczowe aktywa trwałe</i>	<i>Akcje/udziały*</i>	<i>Pozostałe aktywa finansowe</i>	<i>Pozostałe aktywa niefinansowe</i>	<i>Zapasy**</i>	<i>Rozliczenia międzyokresowe z tytułu wyceny umów o usługę</i>	<i>Należności***</i>
1 stycznia 2018	(68)	(4 978)	(10 500)	(5 676)	(11 105)	–	(36 749)
Korekta bilansu otwarcia		–	–	–	–	(1 888)	(12 630)
1 stycznia 2018 (<i>przekształcone</i>)	(68)	(4 978)	(10 500)	(5 676)	(11 105)	(1 888)	(49 379)
Utworzenie	(8)	(56)	–	–	(465)	(562)	(2 766)
Rozwiązanie	5	–	–	–	136	–	946
Wykorzystanie	–	–	–	–	450	–	114
30 czerwca 2018	(71)	(5 034)	(10 500)	(5 676)	(10 984)	(2 450)	(51 085)
1 stycznia 2017	(27)	(24 363)	(10 500)	(5 676)	(11 978)	–	(32 472)
Utworzenie	–	–	–	–	(796)	–	(4 391)
Rozwiązanie	–	53	–	–	–	–	737
Wykorzystanie	–	–	–	–	854	–	2 316
30 czerwca 2017	(27)	(24 310)	(10 500)	(5 676)	(11 920)	–	(33 810)

* odpisy aktualizujące wartość udziałów/akcji w spółkach dotyczą udziałów/akcji w spółkach postawionych w stan upadłości oraz aktualizacji wartości udziałów w procesie upadłości układowej

** utworzenie oraz rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość zapasów ujmowane jest w koszcie wytworzenia produktów i usług

*** odpisy aktualizujące wartość należności długo- i krótkoterminowych handlowych oraz pozostałych należności, w tym należności z tytułu kar umownych

11.15. Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań Grupy

11.15.1. Zabezpieczenia ustanowione na środkach trwałych

Na dzień 30 czerwca 2018 roku wartość środków trwałych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań Grupy wynosiła 136 139 tysięcy złotych. Środki trwałe jednostki dominującej o wartości 132 500 tysięcy złotych zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Wielocelowego (ustanowiona hipoteka na łączną kwotę do 300 milionów złotych na nieruchomościach, których RAFAKO S.A. jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym z wyłączeniem nieruchomości mieszkalnych oraz zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw). Ponadto, zabezpieczeniu zobowiązań z tytułu zawartych umów kredytowych podlegają budynki i budowle jednostki zależnej o wartości 1 643 tysiące złotych, a także sprzęt IT oraz kontenery biurowe o wartości 1 996 tysięcy złotych.

	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 <i>(przekształcone)</i>
Środki trwałe zabezpieczone hipoteką, w tym:	88 653	90 051
grunty	9 162	9 208
budynki i budowle	79 491	80 843
Środki trwałe, na których ustanowiono zastaw rejestrowy, w tym:	47 486	49 740
urządzenia techniczne i maszyny	45 815	48 688
środki transportu	1 671	1 052
	136 139	139 791*

* wykazane kwoty obejmują środki trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży w kwocie 115 tysięcy złotych (31 grudnia 2017: 125 tysięcy złotych)

11.15.2. Zabezpieczenia ustanowione na wartościach niematerialnych

Na dzień 30 czerwca 2018 roku wartości niematerialne o wartości 9 942 tysiące złotych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań jednostki dominującej (31 grudnia 2017: 9 815 tysięcy złotych). Wartości niematerialne zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Wielocelowego (ustanowiony zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

11.15.3. Zabezpieczenia ustanowione na akcjach/udziałach

Na dzień 30 czerwca 2018 roku akcje/udziały w spółkach o wartości 36 486 tysięcy złotych (31 grudnia 2017: 35 333 tysiące złotych) zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Wielocelowego Wielocelowego (ustanowiony zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw, zastaw rejestrowy i finansowy na udziałach w E003B7 Sp. z o.o.).

11.15.4. Zabezpieczenia ustanowione na zapasach

Na dzień 30 czerwca 2018 roku zapasy o wartości 27 640 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań jednostki dominującej (31 grudnia 2017: 26 320 tysięcy złotych). Zapasy zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Wielocelowego Wielocelowego (ustanowiony zastaw rejestrowy pierwszorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw) oraz wierzytelności BGK S.A., PKO BP S.A., mBank S.A. i PZU S.A. wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy drugorzędny na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

11.15.5. Zabezpieczenia ustanowione na należnościach handlowych

Na dzień 30 czerwca 2018 roku należności z tytułu dostaw, robót i usług w kwocie 32 tysiące złotych stanowiły zabezpieczenie udzielonych gwarancji oraz kredytów i pożyczek (31 grudnia 2017 roku: 96 482 tysiące złotych).

11.16. Kapitał podstawowy

W okresie 6 miesięcy 2018 roku zakończonym 30 czerwca 2018 roku kapitał podstawowy RAFAKO S.A. nie uległ zmianie i jego wartość na dzień 30 czerwca 2018 roku wynosiła 254 864 tysiące złotych.

<i>Kapitał akcyjny</i>	<i>Liczba akcji w szt.</i>	<i>Wartość akcji w tys. zł</i>
Akcje serii A	900 000	1 800
Akcje serii B	2 100 000	4 200
Akcje serii C	300 000	600
Akcje serii D	1 200 000	2 400
Akcje serii E	1 500 000	3 000
Akcje serii F	3 000 000	6 000
Akcje serii G	330 000	660
Akcje serii H	8 070 000	16 140
Akcje serii I	52 200 000	104 400
Akcje serii J	15 331 998	30 664
Akcje serii K	42 500 000	85 000
	127 431 998	254 864

11.17. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 2,00 złote i zostały objęte w zamian za wkłady pieniężne.

11.18. Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

11.19. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

W okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2018 roku kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej w związku z pokryciem straty z lat ubiegłych, kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej uległ zmianie i na dzień 30 czerwca 2018 roku kapitał ten wyniósł 165 119 tysięcy złotych.

11.20. Wypłacone dywidendy

Spółki Grupy w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2018 roku oraz do dnia sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wypłacały dywidendy.

11.21. Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję

Zysk/(strata) podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie skonsolidowanego zysku/(straty) netto przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych jednostki dominującej występujących w ciągu okresu.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku/(straty) oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego zysku/(straty) na jedną akcję:

	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018</i>	<i>Okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2017</i>
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	14 485	8 460
Zysk/(strata) netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia zysku/(straty) na jedną akcję	14 643	8 355
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku/(straty) na jedną akcję	127 431 998	84 931 998
Wpływ rozwodnienia:	-	-
Opcje na akcje	-	-
Umarzalne akcje uprzywilejowane	-	-
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku/(straty) na jedną akcję	127 431 998	84 931 998
Zysk/(strata) na jedną akcję w złotych		
– podstawowy/rozwodniony z zysku/(straty) za okres przypadający zwykłym akcjonariuszom	0,11	0,10

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2018 roku jednostka dominująca nie dokonała emisji nowych akcji.

Grupa nie prezentuje zysku rozwodnionego na jedną akcję za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku, ponieważ nie posiada instrumentów finansowych powodujących rozwodnienie akcji.

11.22. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania - długoterminowe

	<i>30 czerwca 2018</i>	<i>31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	25 020	38 714
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych i wartości niematerialnych	31	50
Kwoty zatrzymane (kaucje)	18	-
Pozostałe zobowiązania	5	15
	25 074	38 779

11.23. Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych - długoterminowe

	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Zobowiązania z tytułu Programu Dobrowolnych Odejść	–	153
Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii	–	495
Rezerwy na odprawy emerytalne	6 241	5 901
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	10 738	10 601
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze	3 852	4 034
	20 831	21 184

11.24. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia

Na podstawie prognozy wyceny dokonanej na koniec okresu obrachunkowego przez profesjonalną firmę aktuariálną Grupa tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych oraz ZFŚS. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Na dzień 1 stycznia	23 304	23 877
Koszty odsetek	364	769
Koszty bieżącego zatrudnienia	228	459
(Zyski)/straty aktuariálne	474	(324)
Wypłacone świadczenia	(757)	(2 537)
Utworzenie/rozwiązanie rezerwy na świadczenia pracownicze	–	1 060
Koniec okresu	23 613	23 304
Rezerwy długoterminowe	20 831	20 536
Rezerwy krótkoterminowe	2 782	2 768

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień i w okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2018 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2017 roku do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Stopa dyskontowa (%)	3,2	3,2
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)*	–	–
Wskaźnik rotacji pracowników	7	7
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)**	2	2

* Brak danych w raporcie aktuarium

** 2% w roku 2018 oraz w kolejnych latach

11.25. Pozostałe rezerwy długoterminowe

	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 (przekształcone)
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	33 415	17 202
	33 415	17 202

11.26. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania – krótkoterminowe

	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 <i>(przekształcone)</i>
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	236 541	314 369
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych i wartości niematerialnych	260	974
Kwoty zatrzymane (kaucje)	280	397
Inne zobowiązania finansowe	793	–
Zobowiązania finansowe ogółem	237 874	315 740
Zobowiązania niefinansowe		
Zobowiązania z tytułu podatków i innych świadczeń	15 434	36 889
Przedpłaty i zaliczki otrzymane na dostawy	90	–
Zaliczki otrzymane od klientów	111 398	24 995
Inne zobowiązania niefinansowe	22 515	37 389
Zobowiązania niefinansowe ogółem	149 437	99 273
	387 311	415 013

11.27. Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych – krótkoterminowe

	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 <i>(przekształcone)</i>
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	8 619	9 087
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	8 863	8 519
Zobowiązania z tytułu Programu Dobrowolnych Odejść	848	1 443
Rezerwy na koszty niewykorzystanych urlopów	5 395	5 428
Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii	6 934	7 421
Rezerwy na odprawy emerytalne	750	763
Rezerwa na nagrody jubileuszowe	1 656	1 582
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze	376	423
	33 441	34 666

11.28. Pozostałe rezerwy krótkoterminowe

	30 czerwca 2018	31 grudnia 2017 <i>(przekształcone)</i>
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	5 544	23 696
Rezerwa na straty z tytułu umów	1 313	15 461
Rezerwa na kary umowne	6 652	8 069
Pozostałe rezerwy	1 265	864
	14 774	35 795

12. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym nie uległy zmianie w stosunku do opublikowanych w ostatnim skonsolidowanym rocznym sprawozdaniu finansowym za 2017 rok.

13. Instrumenty pochodne

Na dzień 30 czerwca 2018 roku Grupa Kapitałowa nie posiadała nierozliczonych transakcji walutowych typu forward.

Na dzień 30 czerwca 2018 roku Grupa Kapitałowa nie posiadała nierozliczonych innych rodzajów instrumentów pochodnych.

Spółki Grupy Kapitałowej nie stosują rachunkowości zabezpieczeń, niemniej jednak stosowane transakcje nie mają charakteru spekulacyjnego, a ich celem jest efektywne zabezpieczenie transakcji kupna/sprzedaży denominowanych w walucie.

14. Instrumenty finansowe

Wartość bilansową klas i kategorii instrumentów finansowych na dzień 30 czerwca 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku prezentują poniższe tabele.

Grupa prezentuje poszczególne kategorie i klasy instrumentów finansowych w wartości bilansowej, których wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej. Wartość księgowa jest zbliżona do godziwej z powodu relatywnie krótkiego terminu zapadalności (dla pozycji krótkoterminowych), bądź dyskontowania rozrachunków długoterminowych.

	<i>Wartość bilansowa</i>	
	<i>30 czerwca 2018</i>	<i>31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	168	702
Instrumenty pochodne	–	479
Udziały i akcje długoterminowe	168	223
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie	327 051	515 564
Obligacje	24 826	29 970
Należności z tytułu dostaw i usług	213 846	391 276
Należności z tytułu inwestycji	56	–
Pozostałe należności finansowe	76 719	84 308
Pożyczki udzielone	11 604	10 010
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	106 548	180 291
	433 767	696 557

	<i>Wartość bilansowa</i>	
	<i>30 czerwca 2018</i>	<i>31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	378 198	458 279
Kredyty i pożyczki	115 252	98 728
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług (w tym inwestycyjne)	261 850	354 107
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 096	5 444
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–
Instrumenty pochodne	–	–
Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSSF 9	4 815	4 551
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	4 815	4 551
	383 013	462 830

15. Kredyty i pożyczki

Na dzień 30 czerwca 2018 roku spółki Grupy Kapitałowej wykazywały zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek w wysokości 115 252 tysiące złotych.

Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	Zabezpieczenie	Inne	Waluta	Efektywna stopa procentowa	Termin spłaty	Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek	
						30 czerwca 2018	31 grudnia 2017
Kredyty krótkoterminowe:							
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzycelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzycelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa	kredyt odnawialny w rachunku bieżącym do kwoty 70 milionów złotych***	PLN	WIBOR 1M + marża	30.06.2019****	69 567	55 137
PKO BP S.A.	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzycelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzycelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa	kredyt obrotowy odnawialny w rachunku kredytowym do kwoty 80 milionów złotych	PLN	WIBOR 1M + marża	30.06.2019****	45 189	43 419
Podkarpacki Bank Spółdzielczy	weksel własny in blanco, pełnomocnictwo do rachunku, hipoteki na nieruchomości, przelew wierzycelności z polisy ubezpieczeniowej	umowa kredytu w rachunku bieżącym na kwotę 1 miliona złotych	PLN	WIBOR 1M + marża	06.09.2018	496	172
						115 252	98 728

* zabezpieczenie udzielonego kredytu stanowią należności z kontaktów realizowanych przez Spółkę;

** na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Spółka ustanowiła hipotekę na nieruchomościach Spółki (za wyjątkiem mieszkań i budynków mieszkalnych) na łączną kwotę do 300 milionów złotych, która ma stanowić dodatkowe zabezpieczenie udzielonego przez bank PKO BP S.A. kredytu;

*** na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, zgodnie z aneksem do umowy limitu kredytowego wielocelowego podpisanego dnia 29 czerwca 2018 roku, limit udzielony został do kwoty 200 mln złotych, w tym w okresie od 30.09.2017 roku do 30.06.2019 roku limit kredytu w rachunku bieżącym do kwoty 70 milionów złotych i kredytu obrotowego do kwoty 80 milionów złotych;

**** na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, zgodnie z aneksem do umowy limitu kredytowego wielocelowego podpisanego dnia 29 czerwca 2018 roku, termin wykorzystania i spłaty kredytu przedłużono do dnia 30 czerwca 2019 roku.

16. Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie kapitałem przez Grupę Kapitałową ma na celu zapewnienie możliwie wysokiego poziomu bezpieczeństwa działalności operacyjnej przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów pozyskiwania źródeł finansowania. Zabezpieczenie stabilnego rozwoju Grupy wymaga utrzymywania odpowiedniej relacji pomiędzy własnym i obcymi kapitałami oraz efektywnego zarządzania nadwyżkami finansowymi. Grupa analizuje strukturę kapitału poprzez wskaźnik kapitalizacji (udział kapitału własnego w sumie źródeł finansowania).

30 czerwca 2018   31 grudnia 2017
 (przekształcone)

Udział zadłużenia w kapitale własnym

Kapitał własny przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	572 465	558 331
Kapitał obcy (kredyt bankowy)	115 252	98 728
Suma bilansowa	1 237 431	1 281 253

Wskaźnik kapitalizacji

	0,46	0,44
--	------	------

17. Rezerwy na koszty

17.1. Rezerwa na koszty kar z tytułu nieterminowej realizacji lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych umów

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2018 roku Grupa dokonała weryfikacji stanu rezerw na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów (w tym zrealizowanych opóźnień w odniesieniu do zobowiązań umownych, w tym warunków ustalania kar) na realizowanych kontraktach.

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2018 roku jednostka dominująca dokonała wykorzystania rezerwy z tytułu nieterminowej realizacji umów w kwocie 3 404 tysiące złotych.

17.2. Zmiana stanu rezerw, zobowiązań i rozliczeń międzyokresowych wykazanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej

	Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach*	Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne i ZFŚS	Rezerwa na urlopy**	Rezerwa na naprawy gwarancyjne**	Rezerwa na koszty kar kontraktowych	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych**	Rezerwa na straty kredytowe z tytułu udzielonych poręczeń	Rezerwa na Program Dobrowolnych Odejść	Rezerwa na koszty restrukturyzacji	Rezerwa na pozostałe koszty **	Pozostałe rezerwy
1 stycznia 2018	15 863	23 305	5 402	17 688	8 069	7 670	–	1 596	8 368	3 936	196
korekta bilansu otwarcia	(1 754)	–	–	25 112	1 691	–	1 618	–	–	–	–
1 stycznia 2018 (przeznaczony)	14 109	23 305	5 402	42 800	9 760	7 670	1 618	1 596	8 368	3 936	196
Utworzenie rezerwy	1 302	1 236	1 458	10 174	295	6 192	–	–	–	249	316
Rozwiązanie rezerwy	(13 696)	(170)	–	–	–	(6 909)	–	(103)	(5 747)	(96)	–
Wykorzystanie rezerwy	–	(757)	(1 465)	(14 791)	(3 404)	(19)	–	(688)	(1 443)	(34)	(196)
30 czerwca 2018	1 715	23 614	5 395	38 183	6 651	6 934	1 618	805	1 178	4 055	316
1 stycznia 2017	19 160	23 877	4 999	18 227	4 856	12 031	–	7 094	–	6 644	177
Utworzenie rezerwy	1 611	986	1 511	4 790	4 704	2 942	–	–	–	47	337
Rozwiązanie rezerwy	–	–	–	–	(678)	(4 384)	–	–	–	(171)	(6)
Wykorzystanie rezerwy	(10 143)	–	(1 061)	(7 240)	(4 205)	(47)	–	(4 593)	–	(1 285)	(156)
30 czerwca 2017	10 628	24 863	5 449	15 777	4 676	10 542	–	2 501	–	5 235	352

* powyższe kwoty wynikają z wyceny umów o usługę budowlaną opisanych w notcie 10

** powyższe rezerwy prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako pozostałe zobowiązania

18. Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie 6 miesięcy 2018 roku jednostka dominująca nie przeprowadzała emisji, wykupu i spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

19. Wypłacone lub zadeklarowane dywidendy

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2018 roku Spółki Grupy Kapitałowej nie wypłacały dywidendy. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa dywidenda może być wypłacona jedynie z zysku pojedynczych jednostek wchodzących w skład Grupy, a nie w oparciu o skonsolidowany wynik Grupy Kapitałowej.

20. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 30 czerwca 2018 roku jednostki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej RAFAKO wykazywały zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 291 tysięcy złotych. Ponadto jednostki Grupy nie posiadały podpisanych umów dotyczących planowanych w 2018 roku nakładów inwestycyjnych, które nie zostały na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego ujęte w księgach rachunkowych.

21. Zmiany pozycji pozabilansowych, informacje o udzieleniu przez Grupę poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji

	<i>30 czerwca 2018</i>	<i>31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>
Należności z tytułu gwarancji finansowych otrzymanych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	696 155	669 672
- od jednostek powiązanych	-	-
Należności z tytułu otrzymanych poręczeń, w tym:	-	-
- od jednostek powiązanych	-	-
Weksle otrzymane jako zabezpieczenie, w tym:	38 497	24 507
- od jednostek powiązanych	25 915	13 864
Akredytywy	48	-
	734 700	694 179
	<i>30 czerwca 2018</i>	<i>31 grudnia 2017 (przekształcone)</i>
Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	319 420	326 438
- na rzecz jednostek powiązanych	-	-
Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń, w tym:	1 294 375	1 294 375
- na rzecz jednostek powiązanych	2 194 375	1 294 375
Weksle wydane pod zabezpieczenie, w tym:	29 794	15 374
- na rzecz jednostek powiązanych	1 884	1 884
Akredytywy	-	-
	1 643 589	1 636 187

W okresie 6 miesięcy 2018 roku spółki Grupy RAFAKO zanotowały wzrost poziomu zobowiązań warunkowych w kwocie 7 402 tysiące złotych, który wynikał przede wszystkim ze wzrostu poziomu weksli wydanych pod zabezpieczenie. W okresie 6 miesięcy 2018 roku na zlecenie RAFAKO S.A. banki oraz instytucje ubezpieczeniowe udzieliły kontrahentom gwarancji, głównie z tytułu dobrego wykonania umowy, w kwocie 51 284 tysiące złotych oraz gwarancji przetargowych, w kwocie 17 668 tysięcy złotych. Największą pozycję w tej grupie zobowiązań stanowi gwarancja dobrego wykonania umowy na kwotę 2 310 tysięcy euro, wystawiona w kwietniu 2018 roku. Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń na koniec czerwca 2018 roku wynosiły 1 294 375 tysięcy złotych. Największą pozycję w tej grupie zobowiązań stanowią poręczenia udzielone w dniu 16 kwietnia 2014 roku oraz 24 lutego 2016 roku przez RAFAKO S.A. za zobowiązania jednostki zależnej E003B7 Sp. z o.o., z terminem obowiązywania do dnia 17 kwietnia 2028 roku, w związku z projektem na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A.– Budowa bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II”. Największą pozycją wśród gwarancji udzielonych, które wygasły w okresie 6 miesięcy 2018 roku była gwarancja przetargowa w kwocie 9 000 tysięcy złotych.

W okresie 6 miesięcy 2018 roku spółki Grupy odnotowały wzrost poziomu należności warunkowych w kwocie 40 521 tysięcy złotych otrzymanych głównie pod zabezpieczenie należytego wykonania umów, w tym wzrost poziomu należności z tytułu otrzymanych gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych w kwocie 26 483 tysiące złotych oraz wzrost poziomu należności z tytułu weksli w wysokości 13 990 tysięcy złotych. Największą pozycję wśród gwarancji otrzymanych w okresie 6 miesięcy 2018 roku stanowi gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 1 123 tysięcy euro. Największą pozycją wśród gwarancji wygasłych w okresie 6 miesięcy 2018 roku stanowiła gwarancja zwrotu zaliczki w kwocie 431 tysięcy euro.

22. Sprawy sporne, postępowania sądowe

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółka jest w trakcie prowadzenia spraw sądowych, w których jest zarówno pozwany jak i powodem.

Szczegółowy opis kluczowych spraw sądowych znajduje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku dostępnym pod adresem:

<http://www.rafako.com.pl/relacje-inwestorskie/raporty-okresowe>

W stosunku do przedstawionego tam opisu nie zaszły żadne zmiany, mające istotny wpływ na sytuację finansową Grupy.

W przedmiocie dwóch największych spraw spornych z Mostostal Warszawa S.A., tj. sprawie z powództwa RAFAKO S.A. przeciwko spółce Mostostal Warszawa S.A. o zapłatę kwoty 8.042.475,00 zł tytułem zwrotu 70% wartości kwot wstrzymanych na poczet zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz sprawie o zapłatę kwoty 13.136.446,57 zł (obecnie po rozszerzeniu przedmiotowym powództwa WPS stanowi kwotę 16.157.214,28 zł) z tytułu wystawionej przez RAFAKO S.A. faktury nr FHO/16100098 za zrealizowane przez RAFAKO S.A. i niezapłacone przez Mostostal Warszawa S.A. oraz Zakład Termiczny Unieszkodliwiania Odpadów sp. z o.o. do dnia publikacji niniejszego sprawozdania nie nastąpiły żadne istotne zmiany. Strony nadal oczekują na wyznaczenie przez właściwe sądy terminów rozpraw.

Zarząd jednostki dominującej podtrzymuje zaprezentowaną w sprawozdaniu finansowym za 2017 rok ocenę zasadności swoich roszczeń i oczekuje pozytywnego dla RAFAKO S.A. rozstrzygnięcia sporu.

Dodatkowo, spółka RAFAKO S.A. jest w sporze z Energomontaż Zachód Wrocław sp. z o.o. (EZW). Toczą się dwa postępowania sądowe (wpływ do RAFAKO S.A. w czerwcu i lipcu 2018 roku) na łączną kwotę 1 859 tysięcy złotych, których przedmiotem są niezapłacone przez jednostkę dominującą należności wynikające z faktur spółki Energomontaż Zachód Wrocław Sp. z o.o., a które zostały potrącone z wierzytelnościami RAFAKO S.A. wynikającymi z kary umownej naliczonej za opóźnienie w wykonaniu umowy przez EZW. RAFAKO S.A. jest przekonane o skuteczności dokonanych potrąceń, w związku z czym spodziewa się korzystnych wyroków. Obie sprawy są na początkowym etapie procedowania.

23. Informacje o Zarządzie i Radzie Nadzorczej jednostki dominującej

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2018 roku oraz do dnia sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego miały miejsce zmiany w składzie Zarządu jednostki dominującej. W dniu 20 lutego 2018 roku Krzysztof Burek złożył rezygnację z funkcji Wiceprezesa Zarządu RAFAKO S.A. Rada Nadzorcza jednostki dominującej powołała na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Spółki Karola Sawickiego.

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład Zarządu przedstawia się następująco:

Agnieszka Wasilewska-Semail	- Prezes Zarządu
Jarosław Dusiło	- Wiceprezes Zarządu
Edward Kasprzak	- Wiceprezes Zarządu
Karol Sawicki	- Wiceprezes Zarządu
Tomasz Tomczak	- Wiceprezes Zarządu

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2018 roku oraz do dnia sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie miały miejsca zmiany w składzie Rady Nadzorczej jednostki dominującej.

Na dzień sporządzenia niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego skład Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

Jerzy Wiśniewski	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Przemysław Schmidt	- Sekretarz Rady Nadzorczej (niezależny)
Krzysztof Geruła	- Członek Rady Nadzorczej (niezależny)
Dariusz Szymański	- Członek Rady Nadzorczej
Adam Szyszka	- Członek Rady Nadzorczej (niezależny)
Małgorzata Wiśniewska	- Członek Rady Nadzorczej

24. Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej

W bieżącym okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym nie udzielono pożyczek członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Spółek wchodzących w skład Grupy.

W bieżącym okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym jednostki wchodzące w skład Grupy nie prowadziły żadnych transakcji z członkami Zarządów za wyjątkiem transakcji opisanych w nocie 0.

25. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

W okresie 6 miesięcy zakończonym 30 czerwca 2018 roku i w analogicznym okresie 2017 roku jednostka dominująca i jednostki zależne nie zawierały istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi na innych warunkach niż rynkowe.

Łączne kwoty transakcji z podmiotami powiązаныmi za dany okres obrotowy:

<i>Podmiot powiązany</i>		<i>Sprzedż na rzecz podmiotów powiązanych za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku/ 30 czerwca 2017 roku</i>	<i>Zakupy od podmiotów powiązanych za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku/ 30 czerwca 2017 roku</i>	<i>Należności od podmiotów powiązanych na dzień 30 czerwca 2018 roku/ 31 grudnia 2017 roku</i>	<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych na dzień 30 czerwca 2018 roku/ 31 grudnia 2017 roku</i>
Podmiot dominujący:					
PBG S.A.	2018	606	2 381	25 341*	610
	2017	1 205	2 696	30 538**	558
Jednostki z Grupy Kapitałowej PBG S.A.:					
PBG oil and gas Sp. z o.o.	2018	470	11 408	20 646	2 207
	2017	1 908	1 381	33 162	720
PBG ERIGO PROJEKT Sp. z o.o. PLATAN HOTEL SKA	2018	37	–	22	–
	2017	37	–	8	–
PBG DOM Sp. z o.o.	2018	2	–	–	–
	2017	5	–	1	–
PBG AVATIA Sp. z o.o.	2018	–	–	–	–
	2017	–	25	–	–
Jednostki powiązane osobowo:					
SWGK KSIĘGOWOŚĆ Sp. z o.o.	2018	–	1 190	–	234
	2017	–	1 322	–	295
SWGK Consulting Sp. z o.o.	2018	–	–	–	–
	2017	–	25	–	49
Dwór w Smólsku	2018	–	165	–	25
	2017	–	120	–	49
Mostostal Energomontaż Gliwice S.A.	2018	–	–	–	–
	2017	–	–	–	57
Fundacja PBG	2018	–	40	–	–
	2017	–	241	–	33

* w tym należności od PBG S.A., które zostały opisane w nocie 11.9.1

<i>Podmiot powiązany</i>		<i>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku/ 30 czerwca 2017 roku</i>	<i>Zakupy od podmiotów powiązanych za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku/ 30 czerwca 2017 roku</i>	<i>Należności od podmiotów powiązanych na dzień 30 czerwca 2018 roku/ 31 grudnia 2017 roku</i>	<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych na dzień 30 czerwca 2018 roku/ 31 grudnia 2017 roku</i>
Przedsiębiorstwo Inżynieryjne Ćwiertnia Sp. z o.o.	2018	–	–	509	–
	2017	–	–	516	–
BPIL Grzegorz Kiczor	2018	–	85	–	37
	2017	–	15	–	41
FCS Business Solutions Sp. z o.o.	2018	–	3	–	–
	2017	1	–	–	–
Polimex-Mostostal S.A.	2018	–	–	–	–
	2017	–	–	–	117
PONER Sp. z o. o.	2018	9	–	–	–
	2017	85	15	130	–
Izba Gospodarcza Energetyki i Ochrony Środowiska	2018	14	2	–	11
	2017	8	6	–	–
MIKO-Tech Sp. z o.o.	2018	–	–	–	–
	2017	17	999	2	1 018
NRG Solution Sp. z o.o.	2018	–	5	–	2
	2017	–	–	6	3

26. Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz

Grupa nie publikowała prognoz na 2018 rok.

28. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A., jednostki dominującej na dzień przekazania niniejszego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Nazwa podmiotu	Liczba akcji (w sztukach)	Liczba głosów wynikających z posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym	Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów na WZA
PBG S.A., Multaros Trading Company Ltd. oraz Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych zgodnie z porozumieniem z dnia 24 października 2017 r. o którym mowa w art. 87 ust. 1 pkt 6) Ustawy o Ofercie Publicznej(*), w tym:				
- PBG S.A.(*)	55 081 769	55 081 769	43,22%	43,22%
- Multaros Trading Company Limited (spółka zależna od PBG S.A.)(*)(**)	7 665 999	7 665 999	6,02%	6,02%
- Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych (**)	34 800 001	34 800 001	27,31%	27,31%
Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny zarządzany przez Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. (***)	12 615 769	12 615 769	9,90%	9,90%
Pozostali	12 582 710	12 582 710	9,87%	9,87%
	59 767 519	59 767 519	46,90%	46,90%

(*) stan akcji na podstawie zawiadomienia od PBG i Multaros z dnia 28 grudnia 2017 roku.

(**) stan akcji na podstawie zawiadomienia Funduszu Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych z dnia 3 stycznia 2018 roku,

(***) Multaros Trading Company Ltd. jest spółką zależną PBG S.A. w związku z czym spółka RAFAKO S.A. („Spółka”) jest pośrednio kontrolowana przez PBG, która posiada łącznie, bezpośrednio i pośrednio, 42.466.000 akcji Spółki stanowiących 33,32% kapitału zakładowego Spółki i uprawniających do wykonywania 33,32% głosów ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki,

(****) liczba akcji oszacowana na podstawie rocznej struktury aktywów opublikowanej przez Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny (stan na dzień 29.12.2017).

29. Zestawienie zmian w stanie posiadania akcji RAFAKO S.A. lub uprawnień do nich (opcji) przez osoby zarządzające i nadzorujące jednostek należących do Grupy Kapitałowej objętych konsolidacją, zgodnie z posiadanymi przez RAFAKO S.A. informacjami, w okresie od przekazania poprzedniego sprawozdania finansowego

Zgodnie z posiadanymi przez RAFAKO S.A. informacjami, wg stanu na dzień sporządzenia niniejszego raportu, stan akcji RAFAKO S.A. będących w posiadaniu członków władz Spółek wchodzących w skład Grupy objętych konsolidacją przedstawia się następująco:

Nazwa spółki	Stan na 25.05.2018	Zwiększenia stanu posiadania	Zmniejszenia stanu posiadania	Stan na 06.09.2018
Osoba zarządzająca				
Agnieszka Wasilewska- Semail – Prezes Zarządu	RAFAKO S.A.	20 245	–	20 245
Edward Kasprzak Wiceprezes Zarządu	RAFAKO S.A.	24 450	–	24 450
Jarosław Dusiło Wiceprezes Zarządu	RAFAKO S.A.	20 000	–	20 000
Osoba nadzorująca	–	–	–	–

30. Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej oraz spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządów, Rad Nadzorczych jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2018 roku przedstawiało się następująco:

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie wypłacone w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
RAFAKO S.A. – jednostka dominująca			
Zarząd	1 696	–	158
Rada Nadzorcza	408	–	420
PGL-DOM Sp. z o.o. – jednostka zależna			
Zarząd	54	43	–
Rada Nadzorcza	94	–	–
RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. – jednostka zależna			
Zarząd	100	–	–
Rada Nadzorcza	74	–	–
ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o. – jednostka zależna pośrednio			
Zarząd	240	74	–
Rada Nadzorcza	25	–	–
E001RK Sp. z o.o. – jednostka zależna			
Zarząd	84	–	–
Rada Nadzorcza	–	–	–
E003B7 Sp. z o.o. – jednostka zależna			
Zarząd	819	1 017	–
Rada Nadzorcza	564	720	–
RENG – NANO Sp. z o.o. – jednostka zależna			
Zarząd	108	–	–
Rada Nadzorcza	–	–	–

31. Portfel zamówień

Wartość portfela zamówień Grupy Kapitałowej RAFAKO na dzień 30 czerwca 2018 wynosiła ponad 3,1 miliarda złotych. Największą część stanowi projekt Jaworzno – 1,2 miliarda złotych, z czego 0,1 miliarda złotych pozostało do realizacji przez jednostkę dominującą, a 1,1 miliarda złotych poprzez spółkę celową SPV Jaworzno. Portfel zamówień nie uwzględnia kontraktu w Opolu (3,2 miliarda złotych przypadające na jednostkę dominującą zostało podzlecone w całości podmiotowi spoza Grupy Kapitałowej RAFAKO z czego do wykonania zostało 0,5 miliarda złotych).

PORTFEL ZAMÓWIENÍ				
	30 czerwca 2018	31 grudzień 2017		
	~3,1 mld PLN	~3,3 mld PLN		
	PORTFEL ZAMÓWIENÍ na 30.06.2018	Realizacja w latach		
		VII-XII 2018	2019	po 2019
RAZEM	~3,1mld	~0,8 mld	~1,9 mld	~0,4 mld
Grupa RAFAKO	~1,9 mld	~0,4mld	~1,1 mld	~0,4mld
Jaworzno 910MW	~1,2 mld	~0,4 mld	~0,8 mld	~0,0 mld

Informacje dotyczące wartości portfela zamówień Grupy Kapitałowej RAFAKO zostały zaprezentowane w niniejszym dokumencie z zastrzeżeniem następujących założeń:

- wartość ta stanowi zagregowaną wartość wynagrodzeń Grupy Kapitałowej RAFAKO, wskazanych w poszczególnych kontraktach, które zostały zawarte przez Spółki Grupy Kapitałowej do dnia 30 czerwca 2018 roku; nie uwzględnia ona kontraktów planowanych, ale jeszcze nie zawartych, natomiast uwzględnia kontrakty podpisane warunkowo.
- wartość portfela zamówień została wskazana na dzień 30 czerwca 2018 roku; ostateczne przychody z kontraktów oraz okresy ich realizacji zależą od wielu czynników, w tym niezależnych od Grupy Kapitałowej RAFAKO.

32. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie miały miejsca zdarzenia, które miałyby istotny wpływ na wynik finansowy Grupy.

W dniu 4 lipca 2018 roku na mocy podpisanego aktu notarialnego została utworzona nowa spółka RAFAKO MANUFACTURING Sp. z o.o. Wartość kapitału podstawowego spółki wynosi 30 000 złotych i dzieli się na 300 udziałów o wartości nominalnej po 100 złotych każdy. Udziały w kapitale zakładowym objęte zostały za wkłady pieniężne przez RAFAKO S.A. W dniu 9 lipca 2018 roku spółka RAFAKO MANUFACTURING Sp. z o.o. została zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy KRS pod numerem 0000739782.

Dnia 11 lipca 2018 roku Zarząd RAFAKO S.A. powziął informację o wyborze oferty Spółki przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. jako najkorzystniejszej w postępowaniu przetargowym w przedmiocie „Wykonanie kompleksowej modernizacji Instalacji Odsiarczania Spalin na blokach nr 3 i 4 oraz 5 i 6 w PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów. Wartość oferty Spółki wynosi 181,6 mln PLN netto (tj. 223,4 mln brutto). Termin realizacji w/w zadania przypada na koniec maja 2021 roku.

W dniu 17 lipca 2018 roku Zarząd RAFAKO S.A. powziął informację o anulowaniu przez Zamawiającego, tj. Elering AS z siedzibą w Tallinie (Estonia) wyboru oferty Spółki jako najkorzystniejszej w postępowaniu przetargowym w przedmiocie „Budowa „pod klucz” Tłoczni Gazu Paldiski i Puiatu w Estonii”. Decyzja Zamawiającego jest ostateczna i jest wynikiem odwołania jednego z kontroferentów.

W dniu 18 lipca 2018 roku Zarząd RAFAKO S.A. powziął informację o wyborze przez firmę Energa Wytwarzanie S.A. z siedzibą w Gdańsku oferty Spółki złożonej w konsorcjum w składzie RAFAKO S.A. (lider konsorcjum) i ENERGA Serwis Sp. z o.o. z siedzibą w Ostrołęce (Konsorcjum), jako najkorzystniejszej w postępowaniu przetargowym w przedmiocie budowy instalacji odsiarczania spalin II w Elektrowni Ostrołęka B. Wartość oferty konsorcjum to 199 250 000 złotych netto, z czego udział Spółki wynosi około 63,3 %.

W dniu 24 lipca 2018 roku Konsorcjum, w skład którego wchodzi Spółka (Lider Konsorcjum) oraz firma ENERGA Serwis Sp. z o.o. z siedzibą w Ostrołęce (Członek Konsorcjum), podpisało umowę z firmą ENERGA Elektrownie Ostrołęka S.A. z siedzibą w Ostrołęce, której przedmiotem jest „Budowa instalacji odsiarczania spalin II w Elektrowni Ostrołęka B”. Wartość umowy wynosi łącznie 199 250 000 złotych netto, w tym wartość wynagrodzenia dla Spółki to 126 250 000 złotych netto, co stanowi około 63,3% wartości Umowy. Termin realizacji Umowy to 30 czerwca 2020 rok.

W dniu 31 lipca 2018 roku podpisana została umowa pomiędzy RAFAKO S.A. a firmą PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., której przedmiotem jest wykonanie kompleksowej modernizacji Instalacji Odsiarczania Spalin na blokach nr 3 i 4 oraz 5 i 6 w PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Bełchatów. Wartość umowy wynosi łącznie 181 600 000 złotych netto. Termin realizacji Umowy to 31 maja 2021 roku.

Zarząd RAFAKO S.A. z siedzibą w Raciborzu informuje o zakończeniu w dniu 31 lipca 2018 roku kolejnego etapu reorganizacji Spółki, mającego na celu zbudowanie elastycznej, bardziej efektywnej kosztowo organizacji, dostosowanej do obecnych warunków rynkowych. W ramach omawianego procesu reorganizacji przeprowadzono między innymi redukcję zatrudnienia oraz działania optymalizacyjne podejmowane w ramach funkcjonowania całej organizacji.

W wyniku przeprowadzonego procesu reorganizacji, liczba zredukowanych etatów nie przekroczyła uzgodnionej w porozumieniu z zakładowymi organizacjami związkowymi liczby 276 etatów, a łączna wartość oszczędności wynikających z redukcji zatrudnienia od początku procesu restrukturyzacji do końca bieżącego roku powinna osiągnąć poziom 15 milionów złotych, z czego w samym 2018 roku jest to kwota 12 milionów złotych. W skład wskazanej kwoty nie wchodzi oszczędności wynikające z dodatkowych działań optymalizacyjnych, które zostały podjęte w ramach procesu reorganizacji. Koszty związane z przeprowadzeniem omawianego etapu reorganizacji Spółki nie przekroczą utworzonej na ten cel dodatkowej rezerwy.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 6 września 2018 roku uchwałą Zarządu RAFAKO S.A. z dnia 6 września 2018 roku.

Podpisy:

6 września 2018 roku	Agnieszka Wasilewska-Semail	Prezes Zarządu	.....
6 września 2018 roku	Jarosław Dusiło	Wiceprezes Zarządu	.....
6 września 2018 roku	Edward Kasprzak	Wiceprezes Zarządu	.....
6 września 2018 roku	Karol Sawicki	Wiceprezes Zarządu	.....
6 września 2018 roku	Tomasz Tomczak	Wiceprezes Zarządu	.....
6 września 2018 roku	Jolanta Markowicz	Główny Księgowy	.....